

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 41:

Forespørgsel til socialministeren og indenrigs- og sundhedsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om den danske alkoholkultur – især børns og unges alkoholforbrug – med udgangspunkt i markedsføring, køb og salg, udsækning, forældres og skolers ansvar med mere?«

Af Tove Videbæk (KRF), Bodil Kornbek (KRF), Mogens Nørgård Pedersen (KRF) og Jann Sjørusen (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 5/2 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 7/2 2003).

Begrundelse

Tove Videbæk (KRF):

To ud af tre elever i 9. klasse oplever alvorlige problemer på grund af alkohol, og børn helt ned til 8 år kan gå ind i en butik og købe alkohol. Det er blevet afsløret for nylig, og det må få alarmklokkerne til at ringe hos os alle.

De oplysninger, som vi fik i medierne for nylig, står bestemt ikke alene. Vi har stribevis af undersøgelser, der dokumenterer, at danske børn og unge har alle rekorder vedrørende indtagelse af alkohol. De danske unge begynder tidligst, drikker mest og er oftest fulde. De får de højeste pointtal på alle områder.

Og hvad så? Skal de da ikke have lov til at drikke? Nej, hvorfor i alverden skulle de dog det? Jeg har endnu ikke hørt én eneste god grund til, at børn og unge skulle have lov til at drikke alkohol, tværtimod er der masser af grunde til, at de ikke skal. Det er usundt, det påvirker dem fysisk og psykisk, det er farligt, de kommer ud for ulykker, kører galt i biler og bliver involveret i vold, oplever uønskede graviditeter osv.

Det må være klart for enhver, at der er behov for, at vi i Danmark får en bred og samlet strategi på alkoholområdet. Problemet går ikke sådan bare væk af sig selv. Vi har brug for at se på og gøre noget ved alle aspekter af sagen i fællesskab. Vi er nødt til at se på markedsføringer over for børn og unge, køb og salg og udsækning. Vi har også brug for at få fokus på forældres og skolers ansvar på området.

Derfor vil vi via denne forespørgselsdebat spørge regeringen ved socialministeren og indenrigs- og sundhedsministeren om, hvad regeringen kan oplyse om den danske alkoholkultur,

især børns og unges alkoholforbrug med udgangspunkt i markedsføring, køb og salg, udsækning, forældres og skolers ansvar m.m.

Besvarelse

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg skal starte med at besvare forespørgslen, idet jeg gerne vil takke Kristeligt Folkeparti for at have rejst dette vigtige problem til en bred drøftelse her i Folketinget.

Den danske befolkning har jo et højt alkoholforbrug både sammenlignet med de andre nordiske lande og med Europa. Vi drikker omkring 9,5 l ren alkohol pr. indbygger om året, og der er kun få lande i Europa, der har et højere forbrug. Hvis vi tager et skandinavisk land som Norge, har man et forbrug, der er halvt så stort som det danske.

Vores alkoholkultur har forandret sig meget inden for en kort årrække, nemlig fra 1950'erne til 1960'erne. I den periode steg forbruget markant. Siden midten af 1970'erne har det ligget nogenlunde stabilt på de 9,5 l alkohol, jeg nævnte.

Ændringen i alkoholforbruget må tilskrives den generelle velstandsstigning. Vores indtægter og disponible indkomster steg fra 1950'erne til 1960'erne, men velstandsstigningen er ikke den eneste forklaring, for den stigning har andre lande jo også oplevet. Næ, stigningen i alkoholforbruget er også udtryk for, at vores normer og vaner har ændret sig. Vi drikker ofte, og vi drikker i mange sammenhænge på en helt anderledes måde, end hverdagen så ud tilbage i 1950'erne.

I de seneste årtier har man dog kunnet spore en positiv udvikling på to felter, som jeg gerne vil fremhæve her, nemlig for det første det forhold at flere og flere arbejdspladser har indført en alkoholpolitik. Og så det andet forhold, som jeg betragter som meget væsentligt, nemlig at spirituskørsel ikke længere er socialt acceptabelt i vort samfund.

Kl. 10.10

Mens de voksnes alkoholforbrug har ligget stabilt gennem de sidste 25-30 år, kan man ikke sige det samme om de unges, det er nærmest eksploderet, og det er en meget bekymrende udvikling. Danske børn og unge har det højeste alkoholforbrug blandt unge i Europa. De unge drikker meget oftere end tidligere. Det kan man

illustrere på mange måder, men jeg kan jo bl.a. gøre det ved at nævne nogle ganske enkelte tal for 15-årige drenge og piger:

I 1984 drak 20 pct. af pigerne og 15 pct. af drengene hver uge, i dag er tallene steget til, at det er 40 pct. af pigerne, altså en fordobling, og 50 pct. af drengene, hvilket er betydelig mere end en fordobling.

De unge bliver ofte og oftere fulde, end tilfældet var tidligere. Fra 1995-1999 er tallet for drenge, som har været fulde mere end 10 gange inden for det sidste år, steget fra 34 pct. til 43 pct., og en meget stor procentdel drikker over genstandsgrænserne, nemlig ca. 40 pct. af unge mænd i 18-19-års-alderen og ca. 20 pct. af unge kvinder.

Så man må sige, at der har udviklet sig en meget uheldig drikkekultur blandt vores børn og unge. Drikkeriet har bredt sig længere og længe ned i aldersgrupperne, 80 pct. af de unge oplyser, at de drak alkohol første gang, før de var 15 år.

Det er nogle foruroligende tal, som viser en helt forkert udvikling i børne- og ungdomskulturen. Tænk bare på de mange ubehagelige oplevelser, som fuldskab kan føre med sig for de unge: vold, slagsmål, indbyrdes skændier, konflikter med politi, forældre osv., problemer i skolen, usikker sex, og på den lange sigt ved vi, at en tidlig alkoholdebut øger risikoen for et stort alkoholforbrug senere i livet.

Derfor kan der kun drages én konklusion af det, jeg hidtil har sagt, nemlig at der er et stort og udtalt behov for en målrettet og forstærket indsats for at få ændret unges alkoholvaner.

Det er også i det lys og på den baggrund, at Sundhedsstyrelsen iværksætter en informationsindsats umiddelbart efter påske, som hviler på tre ben, som er bygget op omkring tre elementer: Den vil som det væsentligste slå på forældrenes ansvar for deres børns og unges omgang med alkohol; den vil inddrage skolerne og skoleklassernes forældre kredse bl.a. med henblik på forældre aftaler, og den vil for det tredje inddrage detailhandelen.

Lad mig sige lidt om de enkelte elementer. Forældre skal tage ansvar for deres børn. Det nytter ikke noget med en opgivende holdning om, at vi alligevel ikke kan gøre noget, for det passer jo ikke. Forældre kan gøre en forskel ved at sætte grænser. Børn skal ikke, som man måske sagde engang, lære at drikke hjemme. Nej, børn, der har lært at drikke hjemmefra, drikker nemlig mere, når de er i byen, end andre børn.

Og så skal vi som forældre huske på, at vores egne alkoholvaner er med til at skabe vores børns normer og vaner. Vi må ikke undervurdere betydningen af den gode rollemodel.

Skolen og ungdomsklubben har også et ansvar for børnenes alkoholforbrug. Det handler om at oplyse om de sundhedsskadelige virkninger og negative konsekvenser ved et højt alkoholforbrug, og det handler om skolens og ungdomsklubbens egne holdninger til alkohol. Forældremøder er en god lejlighed til at få drøftet og helst også få aftalt fælles spilleregler for alkohol i forbindelse med klassefester, fester i ungdomsklubber osv. Skoler, ungdomsklubber og idrætsforeninger og andre steder, hvor de unge mødes, skal have en ansvarlig alkoholpolitik.

Sundhedsstyrelsen igangsatte derfor i 2000 en kampagne, »Børn og unge drikker mere, end du tror« hed den, for at støtte udbredelsen af alkoholpolitikker. En foreløbig undersøgelse har vist, at 60 pct. af de spurgte folkeskoler har en sådan formuleret politik, og den efterleves i meget stor udstrækning. Det er altså et værktøj, der virker.

KI. 10.15

Mange unge er medlemmer af idrætsforeninger. Lederne her har et særligt ansvar i forhold til de unge og alkohol. Det gælder i det daglige klubliv, og det gælder ved foreningsfester m.v. Indtægter ved salg af øl og spiritus ved kampe, ved stævner, ved fester udgør for mange foreninger et væsentligt bidrag til økonomien. Men jeg synes, det er vigtigt her at sige, at hensynet til foreningskassen ikke må gå forud for hensynet til børns og unges sundhed, børns og unges sikkerhed og trivsel.

For mange unge er diskoteksbesøg en fast del af weekenden. Diskoteksejere, værtshusejere og andre restauratører skal håndhæve forbuddet mod udskænkning af alkohol til unge under 18 år. Det skal vi have skabt mere alvor omkring. Økonomi- og erhvervsministeren har netop skærpet restaurationsloven, således at det fra den 1. marts 2003 bliver lettere at tage bevillingen fra en restauratør, som bevidst overtræder udskænkingsreglerne.

For at støtte det lokale arbejde med at forebygge alkoholmisbrug har Sundhedsstyrelsen for kort tid siden udsendt materiale til alle landets kommuner med eksempler på, hvordan man kan arbejde med lokale handlingsplaner og lokale eksempler på alkoholpolitikker i ungdomsklubber og idrætsforeninger osv.

Lad mig så vende mig til detailhandelen: I 1998 blev der jo indført et forbud mod salg af alkohol til unge under 15 år i butikkerne. Der var noget, der tydede på, at forbuddet havde en effekt i de første år, men nu er forbruget blandt de 12-14-årige oppe på samme niveau, som før forbuddet blev indført.

Det er helt uholdbart, og derfor er det besluttet, også efter forholdgående drøftelser med detailhandelen, at netop butiksforbuddet skal være det tredje vigtige element i den kampagne, som Sundhedsstyrelsen iværksætter efter påske. Der er i den forbindelse etableret et samarbejde med detailhandelen om tilrettelæggelsen og gennemførelsen af denne del af kampagnen, der skal skabe mere alvor omkring forbudsgrænsen.

Samtidig har jeg været i kontakt med justitsministeren om politiets opgaver i forhold til forbuddet. De hidtidige erfaringer med forbuddet om at sælge alkohol til børn og unge vil jeg tage op til vurdering, herunder håndhævelsesspørgsmålet, aldersgrænsen, udenlandske erfaringer m.v., når vi efter påske kommer på den anden side af kampagnen.

For et par år siden kom et nyt alkoholprodukt på markedet, alkoholsodavanden eller ready to drink. Alkoholstyrken svarer til en guldøl, smagen så langt derfra. Produktet er blevet markedsført endog meget offensivt af producenter og forhandlere, og siden lanceringen er salget nærmest eksploderet. Tilsyneladende er alkoholsodavanden blevet meget populær blandt børn og unge. Vi kender ikke omfanget, men Sundhedsstyrelsen gennemfører en undersøgelse i april måned for at give os en sikker viden herom. Men under alle omstændigheder ved vi, at der er en meget stor omsætning af alkoholsodavand.

Producenter og forhandlere har et ansvar for en markedsføring, som understøtter et samfundsmæssigt ønske om, at børn ikke drikker alkohol, og at unge ikke starter i en for tidlig alder. Det vil jeg også gerne benytte taletiden til her at signalere over for den branche, der har bragt sådanne produkter i omsætning i de danske butikker.

Som sagt afsluttende fra min side: De unges alkoholforbrug er alt, alt for stort, og der er behov for en stærk og markant indsats. Det er en fælles opgave, den kan ikke løses her fra Folketingsalen alene. Det er en opgave, som rækker langt videre, det er et fælles ansvar, og regeringen vil gerne give et tilsagn om at påtage os vores del af dette fælles ansvar.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Som vi netop har hørt indenrigs- og sundhedsministeren redegøre for, er der en række sociale problemer forbundet med forbruget af alkohol.

I forhold til at bryde den negative sociale arv er det helt afgørende, at der bliver taget hånd om både den, der drikker, og de pårørende til den, der drikker.

Sociale problemer for pårørende til den, der drikker, har et meget stort omfang. I Danmark har 60.000 børn en far eller mor, der har været indlagt på sygehus med en alkoholrelateret lidelse. Alkoholproblemer i familien kan føre til, at et barn må anbringes uden for hjemmet. Det har ikke blot nogle menneskelige omkostninger for barnet og den øvrige familie, men også væsentlige økonomiske omkostninger for samfundet.

Kl. 10.20

I forbindelse med satspuljen for 2003 blev det besluttet, at indsatsen i forhold til misbrugsfamilier skulle styrkes. Mange misbrugsfamilier har ikke fået den hjælp, de har brug for. Det er kommunernes ansvar at give støtte til et truet barn, men da mange forældre med alkoholproblemer ikke er sociale klienter, vil socialforvaltningen ikke kende til børnene og deres trivsel.

Derfor er det så vigtigt, at der kommer en større sammenhæng i indsatsen mellem de forskellige systemer, primært sundhedssystemet og det sociale system. Der er derfor også afsat penge til at styrke en systematisk udredning af børn i misbrugsfamilier, sådan at de børn ikke tabes på gulvet, men i stedet kan få tilbudt den rigtige støtte og eventuelt behandling.

Yderligere er der givet støtte til en række projekter, som støtter familienetværk i forhold til de berørte familier. Af helt konkrete projekter kan nævnes Landsforeningen Lænkens projekt om familiekurser og familienetværk i Lænken, der går ud på at knytte den enkelte alkoholramte familie sammen i form af fællesskab, der bygger på positive oplevelser. Det sker bl.a. ved familiernes deltagelse i weekend- og ferieophold. De indsatser er ikke alene vigtige for de ramte børns trivsel i hverdagen, men kan på lang sigt også være en vigtig faktor i forhold til at bryde den negative sociale arv, der ofte er forbundet med et misbrug i familien.

Alkohol er ikke kun et problem i forhold til børn, hvis forældre drikker meget. Det er også vigtigt at se på børns og unges forbrug af alkohol. En række undersøgelser har vist, at forbruget blandt de unge har været markant stigende

de sidste 20 år. Og det er ikke sjældent, at man i medierne hører om grufulde historier forbundet med børns og unges forbrug af alkohol. For at nedbringe forbruget er der både brug for, at forældrene tager deres ansvar alvorligt, og at gentagne oplysning og information.

Forældrene skal tage et ansvar for deres børns omgang med alkohol. Det er vigtigt, at forældrene tager sig tid til at tale med børnene om brugen af alkohol, og om hvilke skader alkohol kan medføre. Hvis ikke forældrene fungerer som rollemodeller og sætter nogle grænser for deres børns omgang med alkohol, vil problemet let vokse.

Et meget stort forbrug af alkohol er ikke alene et problem i forhold til barnet eller den unges sundhed. Det kan let medføre andre alvorlige problemer. Den unge kan let under stor påvirkning af alkohol blive involveret i alvorlige sager såsom hærværk, drukneulykker, voldssager, seksuelt misbrug, kriminalitet osv. Vi kender eksemplerne alt for godt.

Det er derfor meget vigtigt, at forældrene tager deres ansvar alvorligt på dette område og præger deres børns holdning til alkohol. Men forældrenes ansvar står ikke alene. Ansvarer skal kobles med de initiativer, vi hørte indenrigs- og sundhedsministeren redegøre for.

Tilsammen skal disse initiativer være med til at styrke indsatsen over for børn og unge, der er ramt af forældrenes misbrug, og på den måde bidrage til at bryde den negative sociale arv, der kan være forbundet med at vokse op i en misbrugsfamilie.

Derudover skal initiativer også bidrage til at sikre, at børns og unges omgang med alkohol bliver nedbragt i fremtiden. Det vil ikke alene have en god effekt på børnenes og de unges sundhed, men vil også kunne bidrage til at nedbringe de sociale problemer, der følger af et stort alkohol misbrug.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det ordføreren for forespørgerne, fru Tove Videbæk. Det er jo en hel selvfølge, ellers kommer vi helt ud af trit.

Forhandling

Tove Videbæk (KRF):

Jeg vil gerne sige tak til ministrene for besvarelsenerne af forespørgslen. Jeg er meget tilfreds med, at der bliver sat kampagner i gang, som går ind

på forældreansvar, skolerne, detailhandelen osv. Der var kommentarer omkring ungdomsklubber og foreninger osv., og det vil jeg gerne sige tak for.

Så vil jeg sige, at jo tidligere man begynder på et eller andet, jo større er chancen for, at man bliver rigtig god til det. Det gælder f.eks. sport, musik, spil og læsning. Det gælder også indtagelse af alkohol. Jo tidligere man får sin alkoholdebut, jo større er chancen for, at man bliver storforbruger eller alkoholmisbruger.

Kl. 10.25

Det er vigtigt at gribe ind mod de unges drikkeri, fordi alkoholmisbrug kan føre endnu værre ting med sig. Undersøgelser viser også, at jo tidligere unge debuterer med alkohol, jo større er risikoen for, at de senere misbruger andre og svære ting, ecstasy eller andre rusmidler.

Unge alkoholmisbrug er, som vi allerede har hørt, et alvorligt problem. Det er snart sagt alle enige om. Og eksperternes advarselsslamper har længe blinket. Hvis vi fortsætter med vores eftergivende holdning til børns alkoholforbrug, vil de kommende årtier afføde endnu flere alkoholikere, end vi har i dag, for vi ved, at det store alkoholindtag ikke alene har fysiske konsekvenser, det har også store sociale konsekvenser. De unge kan ikke passe deres skole ordentligt, og det kan få vidtrækkende betydning for, om de vælger at fortsætte med en uddannelse. Finn Hardt, som er overlæge ved Hvidovre Hospital, siger, at unge med dårlige alkoholvaner ofte kommer til at flakke fra job til job senere i livet, fordi de ikke kan stå op om morgenen og ofte bliver fyret. Antallet af grundstødte skæbner på grund af alkohol er svært at gøre op.

Der er et kraftigt behov for, at vi gør noget ved det, at der bliver skabt en konsekvent og helhedsorienteret alkoholpolitik i Danmark, en politik, der forbinder lovgivning med praksis gennem et personligt ansvar.

Hvis vi tænker på markedsføring og alkoholindustri, så synes de ellers ikke at lade sig anfægte af politiske målsætninger og erklæringer om folkesundhed og om børns og unges store alkoholforbrug. End ikke begrænsninger i retningslinjer for markedsføring, som de selv har været med til at indføre, synes at snære dem.

I regelsættet for markedsføring af alkoholholdige drikkevarer fra år 2000 slås det fast, at markedsføring af alkohol og sport ikke hører sammen. Så kan vi jo hver især tænke på, hvad vi ser, når vi ser sportsskampe i fjernsynet.

Og på det seneste er bryggerierne begyndt at liste alkohol ind ad bagvejen gennem reklamer og forklædt som sodavand, de såkaldte breezers. Det er produkter, der faktisk er forklædt som børneprodukter med det formål at få børn og unge til at drikke alkohol som sodavand. Ja, der er mange ting. Forbuddet mod salg af alkohol har vi også hørt om. Det skal håndhæves.

Vedrørende udskænkning er jeg også tilfreds med, at loven er blevet strammet, men vi skal i langt højere grad have loven håndhævet, sådan at unge under 18 år ikke kan få udskænket alkohol.

Forældres og skolernes ansvar har vi også hørt en hel del om. Og der vil jeg så også komme ind på foreningsområdet. Trænerne og de voksne i foreningerne er rollemodeller for de unge, så det er meget vigtigt, at man både i skoler og foreninger osv. får nogle alkoholpolitikker. Hvis en forening kun kan løbe rundt økonomisk ved at sælge alkohol til børn og unge under 18 år, vil jeg have lov til at sætte et kæmpestort spørgsmålstegn ved disse foreningers berettigelse.

Jeg vil så til sidst sige, at alkoholkulturen i Danmark skal vi have ændret over en bred kam. Både i nordisk og i international sammenhæng er alkoholkulturen i Danmark alt for liberal. Der er en alt for høj grad af tilgængelighed, og der er for liberale normer for, hvornår man må drikke alkohol. Det har nærmest været en dansk tradition, at unge skal lære at drikke alkohol hjemme, og helst skulle de være fulde med forældrene første gang. De fleste får lov til at drikke alkohol til deres konfirmation som 14-årige osv., osv. Vi har hørt en del af det allerede.

På grundlag af alt det her vil jeg gerne på vegne af Kristeligt Folkeparti, Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, SF og Det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer med tilfredshed, at der er iværksat en kampagne for at gøre butiksansatte og forældre opmærksomme på børns og unges alkoholforbrug.

Folketinget er meget optaget af børns og unges tidlige og store forbrug af alkohol og opfordrer derfor regeringen til inden udgangen af oktober 2003 i Folketinget at redegøre for de initiativer, som regeringen vil tage med henblik på at nedbringe børns og unges alkoholforbrug.

Redegørelsen skal bl.a. vedrøre problemer med markedsføring, køb og salg, udskænkning, forældres og skolers ansvar m.m.

Endvidere skal der redegøres for, hvilke planer der foreligger for fremtidige undersøgelser m.v. vedrørende alkohol generelt og specifikt vedrørende børns og unges forbrug.

Endelig skal der redegøres for, hvilke konsekvenser regeringen vil drage og har draget af rapporten »Den offentlige indsats på alkoholområdet« (Rapport fra en arbejdsgruppe nedsat af Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Amdradsforeningen).«

(Forslag til vedtagelse nr. V 61).

Kl. 10.30

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se ovenfor*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Eva Kjer Hansen (V):

I Danmark har vi et højt forbrug af alkohol, og særlig slemt er alkoholforbruget blandt de unge. Danske unge har det højeste alkoholforbrug, når vi sammenligner med 25 andre lande, og en stor gruppe unge begynder at drikke i en meget tidlig alder.

Et stort alkoholforbrug er i sig selv bekymrende, og en tidlig alkoholdebut giver en øget risiko for et stort alkoholforbrug senere i livet, men alkoholen kan også føre mange andre negative oplevelser med sig. Spirituskørsel, vold, hærværk, usikker og uønsket sex, dårlig skolegang kan være nogle af følgevirkningerne af for meget indtaget alkohol; oplevelser, som jo kun gør livet vanskeligere for de unge, og som ofte har langtidsvirkninger. Der er derfor god grund til at sætte fokus på indsatsen for at skabe nogle bedre alkoholvaner hos de unge og i det hele taget.

Der er ingen tvivl om, at forældrene spiller en vigtig rolle i forhold til at give deres børn et godt forhold til spiritus; forældrenes alkoholvaner smitter så at sige. Men især er det afgørende, at forældre får samtalt med deres børn om virkningerne af et for stort og forkert forbrug af alkohol.

Der er jo desværre også forældre, som er dårlige rollemodeller for deres børn. Omkring 60.000 børn har en far eller en mor, som har været indlagt på sygehus med en alkoholrelateret lidelse. I forbindelse med satspuljeforhandlingerne har der været bred enighed om at sikre midler til projekter rettet mod misbrugsfamilier

og specielt mod børnene i misbrugsfamilier, og det synes jeg er positivt.

Selv om forældrene har et meget stort ansvar for børnenes sundhed og trivsel, må vi ikke lade dem være ene om ansvaret. Skolen, ungdomsklubben, idrætsforeningen og andre steder, hvor de unge færdes, skal være med til at løfte den opgave. Det gælder om i de forskellige kredse at få aftalt acceptable regler for, hvornår og hvor meget der må drikkes, hvis der overhovedet skal drikkes.

I den forbindelse synes jeg, det er værd at fremhæve, at det jo bestemt ikke er ligegyldigt, hvilket materiale der foreligger som udgangspunkt for diskussionen. Noget, der rykker, er f.eks. en informationsvideo, som Vejle Amt har fået lavet, hvor unge beretter om dødsulykker, de selv har været med i, og hvor de må leve med skyldfølelse og dårlig samvittighed resten af livet, fordi nogle af deres venner er døde, fordi spiritus og for høj fart var blevet blandet.

Men også i SSP-regi skal der være gode alkoholvaner. Sundhedsstyrelsen og mange andre har udarbejdet glimrende materiale, der kan være udgangspunkt for drøftelser. Jeg tror, vi skal være meget opmærksomme på, at det jo i høj grad er et spørgsmål om at nå ud til de bestemte miljøer, hvor mobning og gruppepres gør det svært for en ung at slå gennem med, at det er sejt at være ædru.

I Venstre mener vi ikke, at det er ny lovgivning, der er brug for nu. Til gengæld skal de gældende regler overholdes, og det kniber det med i dag. Når det gælder forbuddet mod salg af alkohol til børn under 15 år, er det positivt, at justitsministeren nu har bedt politiet om at opprioritere dette område. Jeg vil gå ud fra, at de bødestørrelser, der følger deraf, også bliver af en størrelsesorden, der har en effekt.

Kl. 10.35

Det samme gælder i forhold til udskænkninger på barer og værtshuse og diskoteker, men også ved byfester, koncerter og sportsarrangementer. Reglerne skal håndhæves, og bødeniveauet skal ganske enkelt hæves, sådan så bødestørrelsen kommer til at stå i bedre proportion til overtrædelsen. Jeg har også en forventning om, at de nye regler i restaurationsloven vil få de lokale bevillingsnævn til at føre en langt skrappe kurs over for de steder, der gentagne gange ikke overholder loven.

Lad mig afslutningsvis nævne, at der jo også er mange unge, heldigvis de fleste, der har et fornuftigt forhold til og forbrug af alkohol, og

det er dem, vi skal have gjort til rollemodeller for de andre. Sagen er jo, at de fleste i hvert fald på et tidspunkt gerne vil smage en øl og på et tidspunkt jo også selv skal mærke, hvor meget er det nu, jeg kan tåle? Så hvis vi kan få ændret adfærden, få hævet debutalderen, undgå at drikkeriet hos de unge tager overhånd og ødelægger deres tilværelse, hvis vi kan få sat hurtigere ind med hjælp, så færre ender med at blive alkoholikere, er der også plads til i vores alkoholkultur at nyde et enkelt glas.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod for en kort bemærkning, og jeg har også noteret hr. Poul Qvist Jørgensen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu har det jo altid været de ældre generationers privilegium at være moralsk fordømmende over for de unge. Jeg er da glad for, at Venstres ordfører sluttede med at få sagt, at langt flertallet af de unge i Danmark altså godt kan finde ud af at håndtere deres alkoholforbrug og generelt er meget modne, fornuftige og ansvarsbevidste.

Så er spørgsmålet, om man kan sige det samme om Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, fordi for mig klinger det altså temmelig hult, at man på den ene side er med på et forslag til vedtagelse om, hvor forfærdeligt det er, og hvor man fordømmer de unges alkoholforbrug, og at man på den anden side selv har været med til at åbne op for reklamer for alkohol i TV 2 og dermed er med til at fremme salget af bl.a. de her alkoholsodavand, som vi kunne høre ministeren fordømme.

Det virker altså mærkeligt på mig. Jeg håber, at Venstres ordfører kan give en forklaring på, hvordan det kan hænge sammen, at man på den ene side taler om, at vi skal mindske forbruget og gøre, hvad vi kan, og på den anden side altså lige skal hive nogle ekstra reklamekroner hjem.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Forretningsordenen tillader jo ikke, at man stiller spørgsmål til ministeren lige efter ministerens redegørelse, men da fru Eva Kjer Hansen var inde på de samme ting, kan jeg jo stille spørgsmålet til fru Eva Kjer Hansen: Er fru Eva Kjer Hansen enig i, at når vi skal forberede os og kigge på foreliggende statistik vedrørende børns og unges forbrug af alkohol, kniber det?

Jeg noterede mig, at både indenrigs- og sundhedsministeren og fru Eva Kjer Hansen meget refererede tilbage til noget, som de ikke satte titel på, men så vidt jeg kunne høre, var det en ekspertundersøgelse, som er 4-6 år gammel. Jeg noterede mig – og jeg skal komme tilbage til det i mit eget indlæg senere – at man må referere til Sundhedsstyrelsens statistik fra år 2000. Når man må vælge år 2000, er det, fordi der ikke foreligger nogen statistik efterfølgende. Det synes jeg er lidt interessant. Synes fru Eva Kjer Hansen ikke også, det er interessant, at vi er friholdt for at have helt opdaterede oplysninger?

Jeg skal senere vende tilbage til spørgsmålet om reklamer og Venstre.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Fru Eva Kjer Hansen var rigtig godt rundt om både problemer og udfordringer på området, forældres ansvar og sådan noget. Men der er et lille punkt, jeg godt lige vil stille et spørgsmål til: Fru Eva Kjer Hansen siger, at der ikke er brug for ny lovgivning, men så vil jeg gerne lige høre fru Eva Kjer Hansens kommentar til en ny lovgivning, som er indført på området, nemlig afgiftsned sættelserne på alkohol. Tror fru Eva Kjer Hansen, at det vil påvirke børns og unges alkoholforbrug?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Line Barfod skal jeg sige, at jeg har det synspunkt, at man skal have mulighed for at reklamere for de produkter, der er produceret lovligt og efter reglerne. Det synes jeg er et rigtigt, grundlæggende princip.

Kl. 10.40

Jeg tror ikke på, at det er reklamerne, der vil spille den afgørende rolle i forhold til at øge et forbrug. Så kan man lige så godt hævde det modsatte synspunkt, nemlig at man kan vise nogle reklamer, der opfordrer til at lade være med at drikke og til, at det er tough at være ædru, og så bruge dem på samme vis, hvis der er nogen, der vil stå bag dem.

Jeg vil gerne kæde det sammen med spørgsmålet fra fru Tove Videbæk om afgiftsned sættelserne. Jeg tror heller ikke på, at det er priserne, der spiller den store rolle. Til trods for de meget høje priser i Danmark har vi jo set, at de unge i Danmark drikker meget. Så det er ikke priserne, der er det afgørende, men det er alle de andre ting, som både fru Tove Videbæk og jeg selv var

rundt om i ordførertalerne, som betyder noget. Det er et spørgsmål om information, om at få det drøftet igennem og gjort opmærksom på, hvad konsekvenserne er, og et spørgsmål om at få taget stilling til, hvordan éns alkoholvaner skal være.

Til hr. Poul Qvist Jørgensen skal jeg sige, at i det forslag til vedtagelse, som fru Tove Videbæk jo fremsatte på vegne af en række partier, har vi jo netop taget den diskussion med i forhold til at følge op på, hvad det er for nogle undersøgelser, der skal foretages, som kan give os et ordentligt grundlag for debatten. Det skal for mig at se ikke bare være nogle simple statistikker, men mere grundige undersøgelser, der bl.a. siger noget om effekten af de kampagner, der bliver sat i værk; effekten af de forskellige tiltag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hvis fru Eva Kjer Hansen ikke mener, at reklamer har nogen værdi for salget af forskellige produkter, vil jeg sige, at det er en helt ny teori, som jeg tror at fru Eva Kjer Hansen, hvis hun kan føre bevis for den, nærmest vil kunne få mange priser for, og mange reklamefirmaer vil så kunne blive temmelig arbejdsløse.

Man kan også sige, at det virker underligt, hvis man siger, at det ikke har nogen værdi. Hvorfor skal vi så gennemføre offentlige oplysningskampagner og prøve at modvirke et stort alkoholforbrug, hvis vi ikke mener, at det har nogen værdi?

Jeg tror faktisk, at det har temmelig stor betydning med både reklamer og oplysningskampagner. Og derfor er jeg meget nervøs for, hvad det kommer til at betyde, at man har åbnet for reklamer for alkohol på TV 2. Man jo skal have penge ind for salget af TV 2 for at kunne betale de skattelettelser, man giver til erhvervslivet og de rigeste i landet.

Jeg synes ikke, det er særligt smagfuldt, at man vælger at indføre reklamer, som kan betyde højere alkoholforbrug hos børn og unge, samtidig med at man står heroppe og fordømmer børn og unge og forældrene. Man burde lige gribe i egen barm først.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

For mig er det også en ny teori, at hverken afgiftspolitikken eller reklamevirksomheden betyder noget. Jeg tror, at det er interessant at høre for dem, der bruger reklamer, at de spilder deres

penge på noget, der slet ingen virkning har. Jeg synes, det er imponerende, at de er så dumme, at de bruger så mange penge på noget, der slet ingen virkning har. Tror fru Eva Kjer Hansen virkelig selv på den? Altså Venstres grundproblem er jo, at når de liberale læresætninger løber sammen med samfundsmoralen, så vinder de liberale læresætninger i den her debat.

Det, jeg måske savner lidt både i fru Eva Kjer Hansens og ministrenes fremlæggelse, er også at få det andet billede. Man får tegnet et billede af, at vi er i gang med at opruste indsatsen voldsomt, og nævner nogle enkelt eksempler, men det interessante billede er at få den totale indsats, der sker på det her område i øjeblikket.

Det er et helt andet billede, for hvis man sammenlægger de områder, hvor man udvider, med de områder, hvor man indskrænker virksomheden, er det samlede billede ikke det glansbillede, som fru Eva Kjer Hansen tegner. Det er et billede af en svækket langsigtet indsats, vi står med. Det er meldingerne fra alle de frivillige, der arbejder på det her område.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Fru Eva Kjer Hansen taler om, at så kunne man jo lave nogle antireklamer, eller man kunne i hvert fald overveje, om man skulle gøre det. Jeg vil da bare spørge, hvem der skal finansiere det, for den der kolossale profit, der ligger bagved, vil jo i hvert fald ikke ligge bag ved en antireklame. Det bliver vel det offentlige, men lad os få lidt at vide om det.

Må jeg så sige om de der alkoholsodavand, som allerede nu er kommet ind i debatten. Jeg går ud fra, at formanden vil være tilfreds med, at jeg ikke nævner et firma. Tirsdag aften stod jeg i kø for at få lov til at købe nogle almindelige husholdningsvarer. Den person, der stod foran, kan bevidne, at det er rigtigt, det var nemlig trafikministeren, at det faktisk ikke var muligt at komme hen til kassen, fordi vi skulle forbi alle de der Bacardi Breezer, og hvad de nu hedder. De fyldte sådan set så meget, så vi ikke kunne komme derhen. Vi kunne ikke komme af med vores penge. Det var jo en herlig ting. Men tiden gik altså også.

Kl. 10.45

De er jo selvfølgelig sat der for at snyde, for at bedrage, for at få de unge mennesker til at købe de her stoffer, som ser så uskyldige ud og ligner sodavand. Det er de ikke, og det ved nogle af os

jo godt at de ikke er. Det er fuldstændig urimeligt.

Jeg er i øvrigt meget tilfreds med, at Statens Institut for Folkesundhed har gjort opmærksom på, at de meget gerne vil lave nogle af de her statistikker – også mere dybtgående. Så den del af det er fin nok.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg har muligvis ikke udtrykt mig klart nok tidligere, men det, jeg var inde på i forhold til reklamerne, var, at jeg ikke mener, at de har en værdi i forhold til børn og unges forbrug af alkohol. Jeg tror ikke, det er dér, påvirkningen ligger. Det *har* jo været forbudt at reklamere, alligevel har vi et meget højt forbrug af alkohol. Derfor tror jeg ikke i forhold til at få løst de problemer, vi drøfter her i dag, at det har den store effekt.

Lad mig så sige om reklamerne for alkohol i forhold til børn og unge, at man må jo ikke reklamere over for børn og unge. Der må ikke sendes nogen forkerte signaler til børn og unge. Man må ikke bruge unge modeller i reklamerne. Man må ikke blande det sammen med sport og idræt. Der er rigtig mange regler for, hvordan reklamer må være på netop det område. Derfor mener jeg ikke, at det flytter noget i forhold til TV 2-reklamer, for det regelsæt er der og skal følges.

Til hr. Poul Qvist Jørgensen vil jeg om de her ready to drink-produkter sige, fordi jeg heller ikke var omkring det i min ordførertale, at jeg synes, det er positivt, at detailhandelen laver nogle aftaler og har tilkendegivet, at den også vil hæve respekten for, at det her ikke skal sælges til de unge, og at det ikke bare skal være frit tilgængeligt ved siden af sodavanderne. Jeg så dem allerhelst sat op på hylderne bagved, så man altid skal hen og spørge om det, for det gør det jo så også lettere for butikspersonalet i den sammenhæng at få spurgt, om alderen nu er den rette.

Til hr. Villy Søvnald: Jeg synes, at vi har fået taget fat på en række problemfelter. Nu sætter vi en kampagne i gang, og så er vi enige om til efteråret at få en samlet redegørelse og tage mål af, hvordan det egentlig går på området.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kim Sejr for en kort bemærkning, og de næste to er fru Line Barfod og hr. Villy Søvnald. Der er flere på listen. Nu tager vi foreløbig de tre.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Det var lige en opfølgning til fru Eva Kjer Hansen af det her med alkoholsodavand: Forbud mod at sælge alkohol til unge under 15 år gælder jo så også alkoholsodavand. Det blev så også nævnt, at der kunne være nogle frivillige aftaler undervejs i detailhandelen, der kunne være med til at løse nogle af problemerne.

Mit spørgsmål er så, om fru Eva Kjer Hansen ville være parat til, såfremt denne type frivillige aftaler ikke virkede optimalt eller tilfredsstillende, at slække på, hvad man kan kalde den kommercielle ytringsfrihed, ved at lave nogle restriktioner i markedsføringen.

Et problem er jo, at de her alkoholsodavand mere eller mindre opfattes som slik af unge, og både gennem navn, emballagens form og farvevalg kunne man godt lave nogle restriktioner. Men spørgsmålet er, om man er parat til det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Eva Kjer Hansen mener ikke, at reklamer kan forøge forbruget. Det er ellers det, som al anden erfaring og videnskabelig dokumentation viser. Men det kan være, at fru Eva Kjer Hansen har en helt ny dokumentation, som ingen andre er bekendt med, der viser, at reklamer ikke kan øge forbruget. Den kan man da så håbe at fru Eva Kjer Hansen vil dele med alkoholproducenterne, så de holder op med at reklamere på TV 2. Men indtil da tror jeg nu nok, at jeg i hvert fald vil tillade mig fortsat at være bekymret for, at det kan forøge forbruget.

Jeg tror ikke, at reklamer, der viser unge, der fester i et tog, er målrettet mod at forøge forbruget af alkoholsodavand blandt folk i halvtredserne. Selv om det er unge, som er fyldt 25, der er i de reklamer, tror jeg altså nok, det også er yngre mennesker, man håber på vil købe dem, og det er jo også dem, der køber dem i praksis.

Her kommer Venstres holdning om, at man gerne vil have solgt TV 2 og tjene penge til skattelettelser, altså stærkere ind.

Så bare lige om den sociale indsats, som skal forhindre, at folk kommer ud i misbrug: Så længe der bliver skåret ned på det sociale arbejde rundt omkring, så længe også de basale velfærdsområder som daginstitutioner osv. bliver skåret ned, så er det svært at tage Venstres bekymring helt alvorligt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg kom til at tænke på Erasmus Montanus, da jeg hørte fru Eva Kjer Hansens svar til mig. Ræsonnementet var følgende: Unge i dag drikker jo allerede meget, og så sker der ikke noget ved at åbne for reklamer. Det sker der ikke noget ved, for de drikker allerede i dag. Historien om Erasmus er ikke skrevet helt forgæves, må man sige. Det er dog det mest underlige ræsonnement.

Vil fru Eva Kjer Hansen virkelig påstå, at de reklamer, der koster millioner, milliarder af kroner, ikke har nogen som helst effekt, og at det er fru Eva Kjer Hansen den første i verden, der har fundet ud af? De andre ved det bare ikke, og derfor spilder de kolossale summer på noget, der ingen virkning har. Er det virkelig Venstres standpunkt i denne her debat, fordi så synes jeg for alvor, der er noget galt?

Så til det samlede billede: Regeringen har en tendens til at tegne glansbilleder af sin egen virksomhed. Hvis nu man spørger dem, der er længst ude i det virkelige liv, dem, der arbejder frivilligt med misbrug, så er deres undrende spørgsmål:

Howdan kan det være, at regeringen hele tiden siger, at den gør en stadig større indsats, når vores daglige erfaring er, at der daglig bliver skåret på den indsats, vi yder?

Der spørger jeg bare: Hvordan vil Venstre forklare det paradoks? Er det, fordi de der folk ude i virkeligheden opfatter det forkert?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg er sådan set ikke overrasket over hr. Villy Søvndals bemærkninger. Vi har sat en række ting i gang, klart tilkendegivet, at vi synes, at nu skal der ske noget på det her område, og som noget nyt har vi nu en regering, der gerne vil måles og vejes på, om de succeskriterier, den har opstillet, så også rent faktisk nås.

Det er derfor, jeg f.eks. har været positiv over for, at vi til efteråret skal have en samlet redegørelse for at se, hvordan kampagnen virker på det her område, få nogle undersøgelser, så vi får et bedre grundlag for at tage stilling. Jeg ved godt, at det ikke er den måde, hr. Villy Søvndal ønsker at arbejde på, men det er altså det, vi lægger vægt på.

Så skal jeg sige til hr. Villy Søvndal og fru Line Barfod, at jeg ikke rigtig kan følge med i debatten længere. Jeg har indtryk af, at det, de to ordførere ønsker, nu er en debat om tv-reklamer

på TV 2, og hvorvidt man skal have lov til at reklamere for alkohol eller ej, mens det, jeg diskuterer, er spørgsmålet om, hvad virkningen er over for børn og unge, og hvad sker der med deres forbrug.

Der er jo et sæt spilleregler for, hvordan reklamer i det hele taget må se ud, at man ikke må markedsføre over for børn og unge, at man ikke må bruge børn og unge i reklamerne, at man ikke må blande det ind i sport og idræt osv.

Jeg kan ikke helt finde ud af, om fru Line Barfod og hr. Villy Søvnald mener, at det er det regelsæt, der skal laves om, for jeg synes, det er vigtigt at sætte ind over for reklamer i det hele taget og ikke kun isolere det til en diskussion om reklamer på TV 2.

Så skal jeg sige til hr. Kim Sejr, at jeg synes, jeg var rimelig klar i min ordførertale med hensyn til, at vi ønsker forbuddet mod salg af alkohol til børn under 15 år håndhævet, at vi er positive over for, at justitsministeren nu har givet besked om, at det område skal opprioriteres, at politiet skal sørge for at håndhæve de her regler, og at jeg så også forventer, at der kommer bøder af en størrelsesorden, så det også har en effekt.

Så må vi jo se, hvordan det virker fremover, men ellers skal der ikke være nogen tvivl om, at vi i Venstre er villige til at se på det her område, fordi det især er blandt de helt unge 10-12-årige, vi skal have stoppet den alt for tidlige alkoholdebut.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg er faktisk meget enig med fru Eva Kjer Hansen i, at det måske også er markedsføringsreglerne, man skal se lidt nærmere på. Det virker meget klart, at man ikke skal markedsføre alkohol over for helt unge, det virker meget klart, at man ikke må benytte unge i reklamerne.

Alligevel vil jeg godt spørge fru Eva Kjer Hansen, om hun mener, at en reklame, hvor robotter danser efter indtagelse af T-Beer, unge fejer i en undergrundsbane efter indtagelse af Smirnoff Ice, X-Cider ankommer med ufoer, i virkeligheden har de 20-25-årige som målgruppe, således som branchen selv påstår. Jeg vil da i hvert fald godt sige, at jeg selv som 28-årig ikke synes, det er så interessant mere at danse nede i en undergrundsbane, når jeg rent faktisk kan gå ind på et hvilket som helst værtshus eller bar og blive betjent.

Er der ikke også et problem i produktet selv? Er der ikke et problem i markedsføringsreglerne

og håndhævelsen af dem i dag? Og er det måske ikke også biografreklamer, man skal tage fat på mere end måske kun at kigge på tv.

Kl. 10.55

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil gerne anerkende, at også Venstre i dag står bag et forslag til vedtagelse, som sikrer, at vi til efteråret kan få en debat igen i Folketinget og på et mere konsolideret grundlag om, hvad der skal ske på det her område.

Men jeg synes alligevel, det er lidt utroligt at høre nogle af de synspunkter, som fru Eva Kjer Hansen giver udtryk for her i debatten i dag, når det gælder markedet. Normalt vil man jo tage udgangspunkt i, at Venstre har en meget stor tro på markedet, og at markedet kan regulere alt og alle, havde jeg nær sagt, af sig selv ved udbud og efterspørgsel. Men jeg synes i debatten i dag, at der undervurderer fru Eva Kjer Hansen fuldstændig markedsmekanismerne, for så vidt angår reklamer og priser.

I et svar tidligere til fru Tove Videbæk sagde fru Eva Kjer Hansen, at hun ikke mente, at det betød noget, at man f.eks. ville nedsætte afgifterne på alkohol som følge af de beslutninger, der blev truffet før jul. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Al forskning på det her område viser, at tilgængelighed og pris er ret afgørende for, hvor stort alkoholforbruget også bliver.

Vil fru Eva Kjer Hansen dog ikke godt medgive det i debatten i dag? Så kan der selvfølgelig være andre grunde til, at man alligevel vælger at nedsætte nogle afgifter, men helt at forskertse muligheden for at inddrage spørgsmålet om pris i denne her debat synes jeg dog er ganske utroligt.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal sige til hr. Jann Sjursen, at jeg simpelt hen står ved det, jeg siger. Jeg tror ikke på, at det er prisen på produkterne, der er afgørende for, hvordan forbruget er, for det, vi jo ser i dag, er, at børn og unge har rimelig adgang til økonomiske midler til at købe de her produkter for, og som jeg understregede, har forbruget altså været højt, også inden afgifterne blev sat ned.

Jeg tror simpelt hen på, at det er de andre initiativer, der skal til, at det er et spørgsmål om at få snakket det igennem og få drøftet, hvad konsekvenserne er af det, og det lægger jeg meget stor vægt på. Jeg tror ikke, vi kan hæve prisni-

veuet så meget, at vi ad den vej kan komme ud af det her problem.

Det samme vil jeg gerne sige om markedsføringen, for jeg synes i virkeligheden, at debatten er ved at blive lidt afsporet efter det, som flere ordførere er inde på, nemlig at nu skal vi til at lave nogle meget mere omfattende forbud i forhold til markedsføringsreglerne. Altså der er et regelsæt, der ligger til grund, og når der er eksempler på, at man synes, at det bliver overtrådt, så må man jo tage de eksempler op og få drøftet det med branchen for at få branchen til at tage et ansvar.

Branchen har jo været ude at tilkendegive, at den er villig til at tage et ansvar, og vi må jo så få afklaret i den kommende tid, om det reelt også sker både i forhold til markedsføringen og også i forhold til de der ready to drink-produkter osv.

Men jeg vil gerne understrege, at det er en bred vifte af initiativer, der skal tages, for at vi får løst de her problemer.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg er fuldstændig enig med fru Eva Kjer Hansen i, at det nødvendigvis må være en bred vifte af initiativer, der skal være med til at få bragt alkoholforbruget ned. Det gælder både i forhold til børn og i forhold til voksne.

Men jeg må indrømme, at jeg synes godt nok, det er utroligt at høre, hvordan fru Eva Kjer Hansen argumenterer, hvad angår priser og altså også afgifter i denne her forbindelse. Man må jo nærmest få det indtryk, at hvis der ellers var råd til det, hvis det økonomiske råderum var til det, så ville Venstre være for, at man sådan set ikke havde nogen tobaksafgifter, man ikke havde nogen alkoholafgifter, for de har sådan set alligevel ikke nogen sundhedsmæssig virkning eller betydning.

Skal man i virkeligheden forstå de udsagn, som fru Eva Kjer Hansen kommer med her i dag, sådan, at var der penge til det, så skulle der sådan set ikke være det, vi andre betragter som sundhedsmæssige afgifter f.eks. på tobak og alkohol? Så kunne vi godt sætte alkoholafgifterne yderligere ned, de har alligevel ikke en pind betydning. Vi kunne godt sætte tobaksafgifterne ned også for den sags skyld, de har heller ikke nogen betydning. Det er det, som fru Eva Kjer Hansen rent faktisk står og siger her i dag, og jeg må sige, at det repræsenterer noget af en kovenning i forebyggelsespolitikken i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg er da fuldstændig enig med fru Eva Kjer Hansen i, at det i øvrigt også er vigtigt at tage de her diskussioner med branchen selv, om den synes, at den lever op til sit ansvar.

De folk, jeg har snakket med, siger f.eks., at de har rettet henvendelse til Dansk Biografreklame flere gange for at få fjernet noget så elementært som alkoholreklamer før Harry Potter-filmene. Da jeg var inde i julen og se Ringenes Herre flere gange, var det sådan set ligegyldigt, om man var inde og se den kl. 14 eller kl. 21, for der blev sendt de samme reklamer for alkohol igen og igen og igen.

Kl. 11.00

Det, man får at vide her, er, at biograferne ikke har midler til at indføre, hvad man kunne kalde elektroniske reklameblokke, hvor de lynhurtigt kan fjerne reklamer, så de ikke bliver sendt til børn i forbindelse med film, der ligger i gråzoneområdet, men som i hvert fald vises om eftermiddagen.

Derfor kunne man måske spørge Venstre her i dag: Er det noget, man kunne forestille sig at tage initiativ til som led i en samlet, bred strategi, der indbefatter priser, reklamer og det hele, at man her gik ind og måske gav en hjælpende hånd til biograferne, hvor vi jo ved, at folk sætter sig godt til rette og glæder sig til at se reklamerne?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal svare de to spørgere kort, fordi det jo kredser rundt omkring de samme emner.

Til fru Sophie Hæstorp Andersen vil jeg sige – som også tidligere – at jeg synes, at vi nu skal give branchen en chance for at vise, om de kan leve op til det ansvar, de har sagt de godt vil tage på området, og se, om de så gennem aftaler kan få de her ting på plads, så vi ikke oplever de eksempler, der blev nævnt.

Til hr. Jann Sjørnsen tror jeg også, jeg vil nøjes med at sige, som jeg gjorde i min ordførertale, at i Venstre mener vi ikke, der er brug for ny lovgivning nu. Vi vil ikke gå ind og justere på nogle ting, men mener, at det, der er brug for, er, at vi får håndhævet de gældende regler og virkelig også sætter ind på de områder. Dermed er også sagt, at der ikke sker noget skift i vores politik i forhold til afgifterne.

Jeg advarer bare imod at prøve at isolere det til at sige, at det er det område, der er skyld i, at

vi står med en hel masse problemer lige nu. Det er det ikke. Det er ikke det, der betyder de voldsomme ændringer. Det er helt andre ting, der skal sættes ind med, og det vil være en gentagelse at gå ind på det igen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jann Sjursen for sin tredje og dermed sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Vi skal ikke isolere debatten til kun at dreje sig om afgifter; vi må bare erkende, at der er nogle områder, hvor vandene deler sig i Folketinget i denne her debat.

Et stort flertal af partier har fundet sammen om et udmærket forslag til vedtagelse i denne her debat, Venstre er også med, det har jeg kvitteret for, og det synes jeg er fremragende, og jeg synes også, det er godt, at vi får et konsolideret grundlag for at tage en debat i efteråret, hvilket regeringen også er helt med på.

Men jeg synes, at det alligevel er interessant, også på baggrund af de afgiftslettelser, som regeringen besluttede sig for sammen med Dansk Folkeparti i forbindelse med finanslovforhandlingerne, at bore i det spørgsmål her, for dér lovgav man jo rent faktisk efter Kristeligt Folkepartis opfattelse med virkning også på hele forebyggelsesområdet, uden at man kom med nogen alternativer.

Det havde vi en lang debat om dengang. Det blev primært en skattedebat, men afgifter på alkohol og f.eks. tobak er ikke bare et skatte-spørgsmål for Kristeligt Folkeparti, det kan ikke forsvare det høje afgiftsgrundlag, vi har. Det er, fordi det er et spørgsmål om også at forebygge sundhedsmæssigt på de områder. Det er det, jeg trods alt gerne vil have, at fru Eva Kjer Hansen anerkender, og det fornemmede jeg måske så også, at hun gjorde til sidst i den korte bemærkning før, ved at hun tilkendegav, at der ikke vil ske yderligere ændringer på det område set med Venstres øjne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Sophie Hæstorp Andersen, også for sin tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jamen igen: Det er jo også den brede indsats, der diskuteres her i dag, og derfor er det jo meget let

hele tiden at afvise og sige: Nej, det er ikke *kun* markedsføringen, vi skal tage fat på, det er ikke *kun* priser og afgifter, vi skal tage fat på, det er ikke *kun* behandling for andre, vi skal tage fat på, nej, det er en bred indsats.

Allerede i efteråret var sundhedsministeren faktisk kaldt i samråd om de her ready to drink-produkter og sagde dengang også, at man ville følge op, når man engang havde set Sundhedsstyrelsens egne undersøgelser i løbet af foråret. Det kan jeg også forstå at man nu vil gøre, og det er jeg meget glad for, men jeg synes også, at man fra Venstres side skal spørge sig selv, om en branche, der i første omgang overhovedet har fundet på at udvikle produkter som er sodavand med alkohol i, men som ikke smager af alkohol, er en ansvarlig branche.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Sophie Hæstorp Andersen vil jeg sige: Det må branchen jo nu vise, om de er, om de tager det alvorligt, og om de tager de initiativer, der er nødvendige for at undgå, at det her netop bliver noget, der kommer til at ødelægge børn og unges liv ved, at de alt for tidligt kommer i gang med at drikke alkohol via produkter, som netop ikke smager af det. Jeg deler fuldstændig bekymringen, men jeg vil også godt give branchen lov til at vise nogle resultater.

Kl. 11.05

Til hr. Jann Sjursen skal jeg sige, at det jo ikke er sådan, at man kan fremlægge en undersøgelse, som viser, at i de lande, hvor prisering og afgifterne er høje, har børn og unge et lavere alkoholforbrug end i lande, hvor afgifterne og priserne er lave. Så enkel er verden desværre ikke. Der er nemlig ikke et entydigt mønster for, hvorfor alkoholvanerne er, som de er.

Der er mange strenge at spille på, og derfor synes jeg simpelt hen, det er forsimplet at føre det her problem, som forespørgslen drejer sig om, frem som et afgiftsproblem og som noget, vi kan løse gennem det, fordi der nu har været en politisk uenighed på det område. Det synes jeg simpelt hen er ret simpelt i forhold til de problemer, vi jo i fællesskab ønsker at løse på det her område.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Poul Qvist Jørgensen som ordfører.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Forslagsstillerne – og det er jo Kristeligt Folkeparti – skal bestemt ikke have utak, fordi de sikrer, at vi også i denne folketingsssamling får en grundlæggende debat om alkohol, og specielt synes jeg, der er grund til at rose forespørgerne for, at de har specificeret debatten til et enkelt, grundlæggende område, nemlig børn og unge.

Inden jeg knytter nogle bemærkninger til det hovedområde, finder jeg det imidlertid rimeligt at nævne, at jeg synes, der er flere andre hovedemner, f.eks. uddannelsesbehovet for behandlere, behandlingsbehovet samt behandlingskapaciteten og behandlingsmetoder, kommunernes indsats på området, hele struktureringen af alkoholindsatsen og den folkelige, strukturelle opbygning, som fortjener den samme grundlæggende debat og et beslutningsgrundlag.

I forslaget til vedtagelse, som vi jo er med til at fremsætte – og tak for de pæne ord om vedtagelsen foreløbig – er der jo lagt op til, at redegørelser om de emner, jeg her har nævnt, skal foreligge inden vedtagelsen af næste års finanslov, og ligeledes således, at indstillingerne, som er lig med konsekvenserne af redegørelserne, kan medinddrages i satspuljeforhandlingerne for det kommende år, sådan at vi ikke kommer i den samme situation som i 2002 med Kornum-udvalgets indstilling. Der skal jeg måske lige sige, at det jo altså er den rapport, der er beskrevet flere gange, og som er afgivet af det, der i daglig tale hedder Kornum-udvalget. Dette udvalgs indstillinger kom jo først til ministerens kendskab i oktober og dermed på et tidspunkt, hvor konsekvenser af udvalgets indstillinger ikke kunne komme med i satspuljeforhandlingerne. Det vil vi gerne undgå fremover. Vi vil meget nødig risikere fra Socialdemokratiets side igen at blive bragt i den situation. Vi vil faktisk – sagt i al stilfærdighed – ikke finde os i det.

Vi opfordrer altså ministeren til at sikre, at de nødvendige tiltag fremlægges, for at vi sammen kan efterkomme de væsentlige forslag i rapporten om den offentlige indsats på alkoholområdet. Den var jo færdig meget før, hvilket jo også fremgår af nogle debatter i efteråret.

Så vil jeg sige lidt om alkohol og de unge, og der vil jeg meget kort sige, at vi jo har været inde på det der med mangelen på statistikker, og hvordan man nu vil afklare det, så det kan jeg her springe over og blot konstatere, at det altså har været svært at finde helt opdaterede nyheder.

Jeg vil også godt understrege, at det der med salgsforbuddet, som jo er en væsentlig del af debatten i dag, tror jeg ikke kan stå alene, det skal hele tiden følges op. Der kommer jo nye 5. klasser hvert år, og i øvrigt er det vel slet ikke afgjort, at de metoder, der anvendes nu, er de mest rigtige og mest effektive. I øvrigt er jeg heller ikke sikker på, at det netop er i 5.-7. klasserne, oplysnings- og forebyggelsesaktiviteterne skal koncentreres.

Som det så ofte er sagt, bør der være tale om en indsats gennem alle aldre, klassetrin osv. Endvidere bør indsatsen være præget af den viden, vi har, om, at det bedste resultat er opnået, når der sker en adfærdsændring af længere varighed.

Jeg ved godt, det er banalt, jeg ved også godt, at det sjældent bliver efterlevet, når man laver kampagnerne, hvad enten det er det ene eller det andet sted, men der er altså tale om aktiviteter, der retter sig imod, at den enkelte etablerer stofvaner – hvad enten vi taler om alkohol, tobak eller ulovlige stoffer – og her tror vi, at forbuddet mod handel, langning, som nordmændene kalder det, har en supplerende effekt som styrkelse af den indsats og påvirkning, der i øvrigt finder sted i kammeratskabskredsen, i skolen, i klubberne, i familien osv.

Det er med de begrundelser, vi i Socialdemokratiet fremsætter et tilsvarende langningsforslag vedrørende tobak, og det er også derfor, vi er landet på samme aldersgrænse, altså de 15 år.

Kl. 11.10

Helt til slut vil jeg rose, at der nu gennem Center for Alkoholforskning under Statens Institut for Folkesundhed, hvortil også Videnscenter om Alkohol hører, vil blive foretaget en stort anlagt evaluering af effekten af den forebyggende indsats over for de unge.

Jeg håber, vi derigennem kan blive ganske meget klogere på: Hvad virker og virker på lang sigt, og hvad har ingen eller kun ringe effekt? Det er en viden, som mange af alkoholpolitikens aktører virkelig har brug for.

Lad mig så sige helt til sidst, at vi generelt beklager, at det ikke er lykkedes at bevare, endside styrke det folkelige engagement på alkoholområdet. Vi anser det faktisk for beklageligt, at vi ikke længere har et alkoholpolitisk kontaktudvalg, hvor man som hidtil har kunnet inspirere, forelægge og afprøve synspunkter. Jeg tror, det var uklogt at nedlægge det råd og dermed bl.a. vanskeliggøre de folkelige bevægelsers mulighed.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jeg er helt enig med hr. Poul Qvist Jørgensen i, at der er mange andre områder, der kunne være inddraget i forespørgslen her vedrørende dette problem, for det er meget bredt. Bl.a. blev uddannelsesområdet også nævnt, og der er jeg da helt enig. Vi har brug for en offentlig rusmiddeluddannelse, og den arbejdes der nu også med at lave et forslag til i et udvalg.

Men jeg har lyst til at stille hr. Poul Qvist Jørgensen et helt konkret spørgsmål, og det er vedrørende afgiftsned sættelserne: Hvad er hr. Poul Qvist Jørgensens indstilling til afgiftsned sættelserne i forbindelse med børns og unges indtagelse af alkohol?

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg kan bekræfte, at der er nogle vældige planer, og der er i øvrigt også nogle vældige undersøgelser – jeg har faktisk selv været med til at lave dem – vedrørende uddannelsesbehovet for de mennesker, der får lov til at berøre folk, der er kommet i et alkoholafhængighedsforhold, og som trænger til behandling. Det er noget af det, der trænger sig meget på. Og jeg glæder mig meget til efterårets debat om lige præcis også det emne.

Med hensyn til afgiftsproblematikken er det jo en tung sag at danse rundt med, og det er selvfølgelig også derfor, fru Tove Videbæk spørger til den. Den er bøvlet. Men det korte og også det rigtige svar er jo, at her hænger vi altså på en EU-aftale, som har nogle lidt barske konsekvenser på det her område, og hvor vi i øvrigt kan konstatere, at uanset ned sættelserne i Danmark, er det stadig væk vældig »fornuftigt« at foretage sine indkøb syd for grænsen, for det er stadig væk billigere at gøre det dernede. I de her dage taler man meget om varm luft; det er på et andet område, men her er der virkelig også tale om varm luft.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, man kommer vidt omkring.

Fru Birthe Skaarup som ordfører.

Birthe Skaarup (DF):

Alkohol kan være til fornøjelse, og det er et af de rusmiddel, som næsten indgår i vores kulturarv, og heldigvis har man da også for de flestes vedkommende lært at leve med det under kontrollerede former.

Forholdsvist nye undersøgelser viser, at de 16-20-årige her i landet har et langt højere forbrug af alkohol end unge i andre lande. Inden for en uge havde 81 pct. af drengene og 73 pct. af pigerne drukket alkohol, og mere end 20 pct. af drengene havde drukket mere end 21 genstande.

Desuden viser undersøgelser – andre har også været inde på det – at de helt unges alkoholforbrug ofte fører til ulykker, spirituskørsel, slagsmål, uønskede seksuelle oplevelser og dårlige præstationer i skolen.

Udviklingen er bekymrende, fordi oplysningskampagnerne ikke har ført til resultater, ligesom forældrene ofte står magtesløse i det her spil.

I den politiske debat må det heller ikke overses, at forældrene står over for enorme interesser for nogle i at udvide kundegrundlaget for at rekruttere nye forbrugere så tidligt som muligt.

En sammenligning af dansk lovgivning med andre lande viser, at den er mere liberal end andre landes lovgivning, men vi har en 15-års-aldersgrænse for unges køb af alkohol, mens grænsen i andre lande faktisk er 21 eller 18 år, og kun i ganske få sydeuropæiske lande, bl.a. Spanien, Italien og Portugal, hvor unge næsten ikke drikker, er aldersgrænsen så lav som 16 år.

Kl. 11.15

Endvidere er det sådan, at 15-års-grænsen her i landet ikke kontrolleres nok, og det er derfor, et omfattende salg af alkohol har vist sig i aldersgruppen 12-14-årige. Efterhånden er salget til de helt unge accelereret og har udviklet sig til det, jeg kalder et alvorligt problem.

De unge bør informeres endnu mere, og specielt er det naturligvis forældrenes ansvar at gribe fat i deres børn, såfremt de har et stort alkoholforbrug. Når det opdages, bør stemmen løftes kraftigt, når de kommer fulde hjem.

Selv om de unge ikke tager sundhedsmæssig skade, skal leveren immer væk på overarbejde, og jeg tror, en oplysningskampagne om skrumpelever, betændelse i bugspytkirtlen, sygdomme i mundhulen eller spiserøret vil få dem til at tænke sig ekstra om. Selv om det er langsigtede virkninger, tror vi på, at oplysning kan være gavnlig.

En grund til at gøre alt for at forebygge er naturligvis, at de unges debutalder er tidligere end førhen, og de kan blive afhængige af alkohol i 18-20-års-alderen.

Men folkeskolen og andre uddannelsesinstitutioner bør også tage den forebyggende hand-

ske op. En undersøgelse har vist, at 42 pct. af alle danske børn i dag har prøvet at være fulde, inden de fejrede 13-års-fødselsdag, og det må mane til eftertanke.

Knud-Erik Sabroe fra Center for Rusmiddel-forskning i Århus gjorde i en afskedsforelæsning allerede for to år siden opmærksom på, at forebyggelsesindsatsen allerede burde starte i indskolingsfasen, altså i 6-9-års-alderen. Han mener faktisk i samme skrift, at de skuffende resultater med, at børn starter i 12-14-års-alderen med at drikke alkohol, for en stor del kunne undgås, såfremt de forebyggende tiltag startede tidligere og på den led blev fast forankret i bevidstheden.

Men han har også påpeget, at samspillet mellem individ og vennegruppe for unges alkoholadfærd er dokumenteret i forskningen. For at gå videre peger han også på, at det er skolen, det er fritidsaktivitetsmiljøet og forældreinddragelsen, som også bør være hjørnesten i forebyggelsesstrategien.

En arbejdsgruppe fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet er så kommet med en rapport, som andre også har været inde på, om, hvorledes den offentlige indsats på alkoholområdet bør være. De har afdækket problemer, som tydeligt findes, men efter min vurdering viser de også, at der bør lægges nogle strategier fremover. De pointerer også, at nogle af forslagene kan gennemføres inden for de eksisterende ressourcer. Det ser vi frem til.

Vi vil ikke være formynderiske i Dansk Folkeparti, men vi vil heller ikke lukke øjnene for problemet. Det er et svigt over for de unge, såfremt der stiltiende ses til.

Andre har været inde på de her sodavandsdrikke, som er en stor fristelse for ungdommen.

Jeg vil også godt gøre opmærksom på, at ca. 6 pct. af de udviklingshæmmede faktisk også er alkoholmisbrugere, og det er noget, jeg synes, man bør tage højde for i det videre arbejde.

Jeg vil godt lige til sidst slå til lyd for, at uge 40-kampagnen, hvor kvinder må drikke 14 genstande og mænd 21 genstande, efter vor vurdering sender et forkert signal. Det er, som om det gøres lovligt at drikke nævnte antal, igen en forkert besked til de unge, hvor jeg mener, at pengene kunne bruges målrettet for den yngre del af befolkningen. Sloganet er helt forkert.

Samtidig har jeg bemærket, at der er behov for økonomiske analyser af konsekvenserne i forhold til, hvad det vil betyde for de samfundsøkonomiske besparelser, og det ser vi frem til at høre nærmere om.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg skal se, om jeg kan prøve at nå tre; det går nok ikke, men jeg prøver da i hvert fald.

Kl. 11.20

Jeg synes, jeg hørte fru Birthe Skaarup sige, at der, når de unge kom fulde hjem, var grundlag for at hæve stemmen. Det kan man jo mene forskelligt om. Min erfaring er nu ikke, at det måske lige er i den situation, man skal hæve stemmen. Jeg tror, det er vigtigere, at man modtager de unge og sørger for, at de bliver behandlet godt i den situation. Nej, man skulle nok have hævet stemmen eller i hvert fald været lidt tydeligere noget før og eventuelt også noget senere.

Med hensyn til undervisningen har mange kloge hoveder sagt, at det der med at skemalægge det alt for meget og sige, at det er noget, der skal finde sted i 3. semester i 7. klasse eller sådan noget, det duer ikke. Det vigtigste er, at emnet bliver taget op og bliver taget op i en naturlig sammenhæng dér, hvor situationen er. Det kunne meget vel være nede i børnehaveklassen, fordi situationen var dér. Det kan også godt være, at vigtige emner først skal tages op senere. Det afhænger af, hvad emnet er. Men hvis man begynder at sige det, jeg her har sagt, er risikoen selvfølgelig, at der så er nogle, der smutter helt udenom, og så bliver det ikke taget op. Og det er selvfølgelig et problem.

Men udgangspunktet må være, at man skal tage situationen op den dag, hvor den har relevans, hvor det optager nogle. Det er bedre end i 7. klasse at sige: Nu skal vi lære om H_2SO_4 's skadelige virkning på leveren.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Fru Birthe Skaarup var inde på rigtig mange gode emner også vedrørende den tidlige indsats og uge 40 med de 14 og 21 genstande osv. Det er jeg meget enig med fru Birthe Skaarup i.

Vi har også tidligere i debatten været inde på nogle områder, som også har indflydelse på børns og unges drikkeri, og derfor vil jeg gerne spørge fru Birthe Skaarup, hvordan fru Birthe Skaarup har det med, at vi nu har tilladt tv-reklamer om alkohol, og at afgifterne er blevet nedsat.

Så ved jeg ikke, om jeg hørte rigtigt, men var fru Birthe Skaarup inde på, om vi måske skulle forbyde salg af alkohol til unge under 18 år? Måske var jeg uopmærksom, men jeg synes, jeg hørte det, og jeg synes, det ville være dejligt,

hvis Dansk Folkeparti ville være med til at gennemføre, at der bliver forbud mod salg af alkohol til unge under 18 år i stedet for 15.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg vil lige tage fru Tove Videbæks spørgsmål først. Nej, jeg nævnede ikke noget om, at vi skulle forbyde salg til unge under 18 år i detailhandelen, men der var da andre tiltag, man kunne gøre. Jeg tænker på promillegrænsen. Hvem siger, at man skal have lov at have en promillegrænse, når man er under 21 år f.eks.? Man kunne jo godt tænke sig, at den hed 0. Det er ikke noget, vi har diskuteret i gruppen. Det er nogle tanker, man kunne have. Eksempelvis så jeg – jeg tror, det var i morgen-tv – en ung pige, der netop gav udtryk for, at de unge drak for meget og kørte for vildt, og hvor mange ulykker det førte med sig.

Med hensyn til afgifter og tv-reklamer: Jamen altså når ting er lovlige, så synes jeg, at de selvfølgelig skal finde sted. Der er jo også mange andre gode tv-reklamer: Sørg for at holde selen på. Vi så jo konsekvenserne, hvis man ikke har selen på, når man kører bil. Efter den tid var der mange, der havde selen på. Men så længe der er lov for de her markedsføringsregler, så skal vi naturligvis have dem.

Med hensyn til afgiftsned sættelser på alkohol og øvrige ting: Der var jo også afgiftsned sættelser på parfume engang. Når de ting kommer – og jeg tror nok, at visse dele af Kristeligt Folkeparti også er EU-venlige og har været med til at harmonisere nogle afgifter – så synes vi, det er i orden her. Men den forebyggende indsats er vigtig; det er klart.

Til hr. Poul Qvist Jørgensen om at hæve stemmen: Selvfølgelig skal man hæve stemmen, hvis ens børn kommer hjem og er berusede. Jeg regner med, at forældrene også skal inddrages i det her; det er der i hvert tilfælde mange ordførere, der har slået til lyd for.

Til allersidst om, at man ikke skal skemalægge: Selvfølgelig skal man skemalægge. Selvfølgelig skal man have den oplysning i folkeskolen efter Dansk Folkepartis mening.

Kl. 11.25

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger, jeg har her, er hr. Kim Sejr, fru Sophie Hæstorp Andersen og fru Tove Videbæk. Det er dem, jeg har noteret op.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Det, der kalder mig herop, er fru Birthe Skaarups bemærkninger om skemalægning, en skemalagt indsats omkring det her problem i skolen. Der er ikke nogen tvivl om, at skolen er et godt sted at starte, når man skal påvirke børnene i en positiv retning, og det er jo heller ikke sådan, at der i dag ikke foregår noget. Der foregår jo mange forskellige ting på forskellige niveauer og af forskellig kvalitet. Nogle steder foregår der måske nogle ting i mindre omfang, og nogle steder foregår der ting i større omfang. Det er meget forskelligt.

Men i stedet for at diskutere, hvorvidt en indsats skal være skemalagt eller ej, ville det så ikke ifølge fru Birthe Skaarup være en bedre idé, at vi i stedet forpligtede skolerne til at indføre en politik på området til at få tingene diskuteret? For det er ude på skolerne, man har det store overblik over, hvordan man bedst kan angribe det her problem.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det tog lige lidt tid for mig at få det til sådan helt at falde til bunds, men jeg er rimelig overbevist om, at fru Birthe Skaarup faktisk sagde, at de her 14- og 21-genstande-kampagner og uge 40-kampagnen var af det onde, fordi de gav folk indtryk af, at de bare kunne drikke løs. Jeg erindrings også, at Dansk Folkeparti før har spurgt ministeren, om ikke man kunne afskaffe uge 40-kampagnen og bruge pengene til alkoholafvæning.

Jeg synes faktisk, at den kampagne er et eksempel på rigtig god forebyggelse. Undersøgelser har vist, at denne her kampagne faktisk er en af dem, der er nået rigtig, rigtig langt ud, helt ud til folk, der måske endda har deres meget flittige gang på værtshusene. Man kender de her kampagner, man ved, hvor grænserne ligger; man ved, at der er nogle grænser for god omgang med alkohol.

Vi skal jo ikke glemme – uanset at vi i dag diskuterer, at børn og unge drikker for meget og det ene og det andet – at alkohol stadig er et lovligt rusmiddel; det er jo ikke sådan, at det bare er af det onde alt sammen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Tove Videbæk tager vi lige med, inden fru Birthe Skaarup kommer på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Fru Birthe Skaarup nævnte noget om, at der også var nogle i Kristeligt Folkeparti, der var EU-venlige. Ja, det er vi da nogle, der er, men derfor siger vi jo ikke ja til alt, der kommer fra EU, og jeg synes da heller ikke, at Dansk Folkeparti plejer at føle sig forpligtet til at sige ja til alt, der kommer fra EU. Så den argumentation forstår jeg ikke rigtig.

Vedrørende tv-reklamer mener jeg, at fru Birthe Skaarup sagde, at selekampaignen virkede. Ja, det var godt, den gjorde det. Men siger fru Birthe Skaarup ikke dermed, at tv-reklamer virker? At de gør noget? Alkoholreklamerne på tv er jo ikke advarsel *imod* alkohol. Hvis de var det, så sagde jeg: Juhu, og lad os få mere af det. Men det er jo ikke lige det, det går ud på – eller er det?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Først til hr. Kim Sejr, der siger, at ikke alt skal skemalægges. Nej, men det behøver man jo heller ikke. Der er da ikke nogen, der siger, at man skal have 1 time i alkohol; det er noget, der skal indgå i undervisningen. Vi har jo meget om samfundsforhold osv. osv. i folkeskolen, og jeg synes, det er en rigtig god idé at få det implementeret her.

Jeg har tidligere nævnt, at Knud-Erik Sabroe, som har været tilknyttet Center for Rusmiddelforskning, har været inde og kigge på, hvor det er, man skal starte, og det er i 6-9-års-alderen i denne her indskolingsfase. Jeg synes, det er rigtig godt at læse det lille skrift, han har udgivet, og det er her, jeg synes man skal begynde.

Til fru Sophie Hæstorp Andersen: Det kan godt være, fru Sophie Hæstorp Andersen synes, det er en god idé med den reklame med de 14 og 21 genstande, men den sender en besked om, at det er helt okay at drikke 14 genstande for en kvinde og 21 for en mand om ugen. Og det synes jeg er en rigtig dårlig idé, for jeg ved også, hvordan de penge bruges. Det er amterne, der har mulighed for at bruge de penge. Jeg har selv observeret, hvordan de penge bruges til andre ting end netop den oplysningskampagne, som jeg gerne vil have ud.

Kl. 11.30

Jeg synes, at der kan være meget bedre oplysningskampagner. Man kan sige til de unge, at det er dødfarligt at ryge og at drikke alkohol, fortælle lidt om, hvor farligt det er at køre bil

med 1 promille. Jeg så gerne grænsen afskaffet, så det var 0 promille for unge under 21 år.

Til fru Tove Videbæk om afgiftsnedsættelsen: Det er jo rigtigt, at det er en harmonisering af nogle regler, og det er helt klart, at vi i Dansk Folkeparti heller ikke er EU-venlige, men vi har jo så også indgået nogle forlig med regeringen på netop det her område.

Det tror jeg var de spørgsmål, der blev stillet.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det, der kalder mig herop, er fru Birthe Skaarup, der hænger fast i det der seleksempel og effekten af den. Det, vi ved, er, at det virkede, at man tog selerne på, men det virkede kun i kort tid. Derefter faldt kurven igen. Så har man to muligheder. Den ene er at blive ved med at køre kampagnen, den anden er at finde nogle metoder, der opfylder det, som jeg sagde i mit indlæg, nemlig at der bør være tale om en indsats rettet mod forskellige aldre, klassetrin, osv. Endvidere bør indsatsen være præget af den viden, vi har om, at det – og nu kommer det – bedste resultat er opnået, når der sker en adfærdsendring af længere varighed.

Det, man må undersøge, er altså: Hvordan får man folk til at blive ved med at tage selen på? Hvordan bliver man ved med at have et fornuftigt forhold til alkohol?

Så skal jeg lige til det der med undervisning sige, at jeg har lige tjekket med hr. Kim Sejr, at det er rigtigt, at der stadig væk i folkeskolelovens § 6, stk. 6, står, at man skal meddele undervisning om udbredte rusmidler. Så muligheden er der, og muligheden er også for, at man kan lægge den ind på det tidspunkt, hvor man skønner, at det har den største effekt.

Må jeg så lige til sidst sige, at 0,0 promille går Socialdemokratiet ikke ind for, for vi ved, at det er en regel, som er umulig at arbejde med, også selv om det kun måtte være for de helt unge, så her får man altså ikke Socialdemokratiet med.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Tove Videbæk for sin tredje og sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jeg erkender, at der kan være mange gode grunde til, at man skal stemme for nogle ting og gå med i et forlig osv. Det erkender jeg helt.

Derfor vil jeg så spørge fru Birthe Skaarup: Synes fru Birthe Skaarup, at det er en god idé i forhold til forebyggelse af børns og unges alkoholforbrug, at man sætter prisen på alkohol ned, at man sætter afgifterne ned? Synes fru Birthe Skaarup, at det set ud fra et forebyggelsesperspektiv er godt med tv-reklamer for alkohol?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg vil godt sige, at vi i Dansk Folkeparti naturligvis ikke er hellige med hensyn til, om man skal have lov til at drikke, men alt med måde. Den her forespørgselsdebat i dag koncentrerer sig om seks punkter. Og de seks punkter vil jeg gerne være med til at tage stilling til, og det er det, jeg har gjort.

Det, jeg synes, der er så væsentligt, er den forebyggende indsats, der begynder det sted i folkeskolen, som er det rigtige. Her er der så en Knud Erik Sabroe, der har påvist, at det er her, vi skal starte for ikke at få de unge ud i et misbrug. Det kan så også være andre ting. Det kan være hash, og det kan senere hen være stoffer. Det er det, jeg har slået til lyd for.

Til fru Tove Videbæks spørgsmål omkring afgiftsned sættelser osv. osv., om de ikke giver en forkert effekt i forhold til de unge herhjemme: Jeg vil godt sige, at i de sydeuropæiske lande har man en grænse på 16 år, og de drikker meget mindre dernede. Man kunne jo tage op til overvejelse, hvad det er, de gør i disse lande.

Kl. 11.55

Til det om selve reklamen: Hvorfor skal alle, der producerer lovligt i det her land, ikke også have lov til at markedsføre deres produkter?

Det, vi skal sørge for, er at give det klare signal og den klare besked til de unge, at det er drønfarligt at drikke, ligesom det er farligt at ryge.

Det mener jeg er opgaven i dag med den dagsorden, der er sat, og med det forslag til vedtagelse, som vi faktisk alle i det her Folketing er gået ind for. Det vil jeg og Dansk Folkeparti være med til at arbejde for.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så blev det fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til Kristeligt Folkeparti for at have rejst den her forespørgsel. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får anledning til her i Folketingssalen at diskutere det her vigtige

emne, som optager os alle, og som jævnlige dukker op i samfundsdebatten.

Vi er jo alle sammen nok enige om, at alkohol er skadeligt for alle uanset alder, og at det danske alkoholforbrug er stort, og at det er alt for stort. I snit drikker danskere over 14 år mere end 10 l ren alkohol om året. Jeg har prøvet at sidde og regne lidt på det. Og jeg håber egentlig, at jeg har regnet forkert, men jeg er bange for, at jeg ikke har regnet forkert. Det bliver godt og vel to genstande pr. dag pr. person året rundt. Der er jo stadig nogle, der slet ikke drikker noget.

Misbrug og overforbrug af alkohol er invaliderende både helbredsmæssigt og i høj grad også socialt. Tusindvis af danske familier har fået smadret deres tilværelse, fordi mor eller far har drukket for meget. Det er altså et generelt problem. Men der er et særlig stort problem i de helt unges store overforbrug af alkohol. Lad mig bare nævne nogle få af grundene til, at det er særlig problematisk:

Ved en tidlig start har den unge større risiko for at komme ud i et misbrug. Børn og unge, der drikker, udsætter sig for farer bl.a. i trafikken. De risikerer en vinteraften eller vinternat at gå ud uden nok overtøj på, og i beruselse sætter de sig ned et sted for at hvile lidt, falder i søvn og dør af kulde. Det er heldigvis ikke så tit, det sker, men det er sket. De børn, der drikker, klarer sig dårligere i skolen, og en meget stor del af det sociale samvær bliver knyttet til druksituationer.

Der er heller ingen tvivl om, at de problemer, vi her taler om, har social slagside; altså vender den tunge ende nedad, for så vidt specielt angår børn og unge.

Hvad kan vi så gøre? Og hvem er det, der skal gøre noget? Ja, her i Folketinget kan vi med lovgivning og gennem andre signaler give vores bidrag. Og det medvirker Det Konservative Folkeparti gerne til.

Der er også andre, der har et ansvar og bør være med til at ændre på de unges alkoholvaner. Det er f.eks. skoler, idrætsklubber osv. Og her er jeg helt enig med nogle af de foregående talere i, at der kan gøres noget fra de sider. Men det allervigtigste for mig er at pointere forældrenes ansvar. Det er forældrenes ansvar at tage vare på opdragelsen af deres børn, og det er forældrenes ansvar at beskytte børnene, indtil de når en alder og en modenhed, hvor de selv kan tage over.

Om det vil jeg godt sige sådan lidt mere generelt, at efter min mening er det ikke samfundets ansvar og skyld, at børn i dag alt for tidligt lever

en slags voksenliv og alt for tidligt drikker alt for meget, går rundt i byen uden voksenledsagelse og alt for tidligt har et sexliv, som deres sjæl slet ikke kan følge med til. Jeg er virkelig bange for, at der er nogle årgange børn og unge, som simpelt hen er blevet frarøvet barndommen.

Ingen har gjort det med vilje. Men i misforstået tolerance og frisind har børnene fået lov at råde selv og gøre alt, hvad de har lyst til, når de har lyst til det. Kammeraterne er blevet trendsættere, og forældre og lærere har ladet stå til.

Jeg håber og tror, at de, der nu er unge forældre til små børn, også kan se de faretegn, jeg ser, og som mange her ser, og at de vil lade deres børn være børn og bagefter sætte nogle grænser for dem, så alt ikke er lige meget. Det fortjener de børn og unge, vi alle holder så meget af.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Poul Qvist Jørgensen for en kort bemærkning, og hr. Kim Sejr har jeg også lige set har markeret.

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Må jeg forstå det, fru Else Theill Sørensen sagde om en nybeskrevet interessant problemstilling – det er ikke en ny, men den er beskrevet igen – nemlig at det ser ud, som om unge, der får et tidligt forbrug, måske et misbrug, men lad mig nøjes med at sige et tidligt forbrug af et misbrugsmuligt stof, også typisk er de mennesker, der ryger ud i nogle andre misbrugsproblemer, og at der er en sammenhæng mellem en tidlig debut af det ene stof i forhold til et misbrug af et andet stof?

Vi har drøftet det lidt, da vi arbejdede med vedtagelsen og har været enige med hinanden om ikke at tage det emne med i selve vedtagelsen, og jeg står ikke her og fløjter for, at vi skal begynde at lave om på vedtagelsen, det ville være meget uklogt. Men må jeg opfatte det sådan, at i hvert fald De Konservative ville være interesserede i også i forbindelse med efterårets debatter at få kigget noget på den særlige problemstilling? Den var jo meget beskrevet i et af dagbladene for nylig.

Må jeg så med formandens tilladelse sige, at jeg er dybt taknemlig over, at fru Else Theill Sørensen har gjort mig opmærksom på, at jeg brugte forkerte kemiske formler fra denne talerstol. Det beklager jeg meget. H_2SO_4 , som jeg så

flot slyngede ud, er svovlsyre, og det er et meget ubehageligt stof at indtage. Det, jeg skulle have sagt, var C_2H_5OH , som er alkohol. Tak for hjælpen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så håber vi, at alle har forstået det.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Det er til fru Else Theill Sørensens bemærkninger om forældres ansvar. Jeg er selvfølgelig helt enig i, at forældrene har et stort ansvar, for vi er jo opdragerne. Men det er altså sådan, at det ansvar jo hele tiden har været gældende – også gennem de sidste 20 år – og alligevel har vi oplevet et stigende problem.

Så var det, at jeg bare sådan havde lyst til at spørge, om fru Else Theill Sørensen har nogle ideer til, hvad vi kan gøre som lovgivere og politikere, for at forældrene bliver gjort ansvarlige, så vi rent faktisk oplever, at det her ansvar bliver ført ud i livet.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Til hr. Poul Qvist Jørgensen: Jeg tror, at jeg kan svare bekræftende på spørgsmålet, om vi også vil se på misbrug af andre stoffer og se det i en sammenhæng. Jeg kan også bekræfte, at vi er helt enige om, at der ikke skal blandes andet end alkohol ind i vedtagelsen i dag, fordi det simpelt hen er det, der er emnet for debatten, for at den ikke skulle flagre ud til alle sider.

Til hr. Kim Sejr om det med, at det er forældrenes ansvar, og at det hele tiden har været deres ansvar: Jo, men der har gennem de år, jeg sådan kan huske og har været bevidst om, hvad der skete ude i verden, været en stigende tendens til, at samfundet tager ansvaret for alting, at samfundet ordner alting. Hvis der er noget, vi ikke må bruge, forbyder vi det, eller også sætter vi en aldersgrænse, eller også laver vi et eller andet fittelihut herinde fra Folketinget, og så behøver forældrene det ikke, for der er nogle andre, der sørger for, at det er forbudt.

Helt grundlæggende for lige at tage alkoholen skal man lade være med at drikke, fordi det er farligt, og ikke fordi det er forbudt.

Til spørgsmålet om, hvad jeg så synes, vi skal gøre, for at forældrene tager ansvaret: Det skal vi bestemt ikke lovgive om, men vi skal gang på gang sige til dem, at de altså må være med til at tage det ansvar. Jeg tror, og jeg ved, at de unge

forældre, der er i dag, er blevet opmærksomme på, at børn ikke bare kan dalre rundt og være sig selv. Der skal sættes nogle grænser, og det gør de.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Nu har jeg tilfældigvis selv siddet i en skolebestyrelse i 6 år og mener helt oplagt, at børnene er forældrenes ansvar, fuldstændig basalt og fundamentalt, men man kan jo så som skolebestyrelse opleve, at forældrene har problemer med ansvaret, sender børnene i skole uden at have sovet nok, uden at have madpakke med osv.

Jeg har også oplevet at være med til at indføre en politik på rusmiddelområdet – det var om hash – som gik ud på, at når en ung kom i skole og var ukoncentreret, og man så fik den her mistanke, at vedkommende ikke klarede sig så godt i skolen, fordi vedkommende brugte hash, blev der lokalt på skolen indført en politik om at skride ind konsekvent og tage kontakt til forældrene.

Kl. 11.45

Der er så måske nogle, som ville betragte det, som om man gik ind og overskred den personlige, hvad ved jeg, frihed i forhold til forældre osv. Det er det, jeg mener: Hvordan sørger vi for, at forældrenes ansvar bliver fastholdt? Det gør vi kun ved, at vi selv står op derude, hvor problemerne er, og konfronterer forældrene med det manglende ansvar.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker fru Theill Sørensen at kommentere det?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Ja, det gør jeg, for jeg var meget glad for den sidste sætning. Det er jo netop hr. Kim Sejr og alle andre ude i skolebestyrelserne, som i deres egenskab af forældre skal tage ansvaret. Det, jeg sagde før, var egentlig, at det ikke er Folketinget, der skal ud og gøre det. Det er de forældre, der sidder ude rundt omkring.

Så vil jeg da også godt appellere til, at hr. Kim Sejr og mange andre unge politikere, som der heldigvis er mange af, går ud og siger: Det her er uacceptabelt, det er ikke fint at drikke. Det er jo let at skyde det ned, når vi gamle, der var unge dengang, hvor man pr. person i Danmark drak halvt så meget alkohol, går ud og siger det. Når vi går ud og siger det, så er det, fordi vi er gamle og ikke forstår noget af det. Så hvis de, der er

unge, vil være så venlige at gå ud og sige nogle barske ord om, at det her vil vi ikke acceptere, ville det være godt

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Det er jo en debat, som er kendetegnet ved, at de fleste af os enten er forældre eller bedsteforældre, og derfor står vi med overvejelserne. Desuden er mange stadig væk unge, og derfor kan man sige, at de fleste af os har en vældig god erfaringsbaggrund for at diskutere det her problem.

Jeg har forstået ordlyden af forespørgslen sådan, at det ikke kun er de unge, men at det især er de unge, men det betyder, det også er de voksne. Derfor vil jeg hellere starte med de voksne, for jeg synes måske også, at det er principielt betænkeligt, når forældre- og bedsteforældregenerationen rejser sig op og sådan anviser den unge generation, hvad de burde gøre, uden også at inddrage deres egne generationer.

De menneskelige og samfundsmæssige konsekvenser af alkoholmisbruget er kolossale. Det er de for den enkelte familie; det er de for den enkelte misbruger; det er de for de pårørende; det er de for kolleger; det er de for børnene og dermed også for skolevæsen, sundhedsvæsen osv.

Man har længe diskuteret, hvilke tal man skal tage udgangspunkt i, og jeg synes, at det bliver godt at vende tilbage til efteråret med en debat, der også i høj grad knytter an til dokumenterede tal. Jeg har hørt et tal, der anslår, at der er ca. 250.000 alkoholikere i Danmark, og at det forventeligt gælder, at deres afhængighedsforhold i større eller mindre grad er ødelæggende ikke alene for deres liv, men også for en kreds af mennesker omkring dem. Det betyder, at vi står med et samfundsproblem i størrelsesordenen 750.000 mennesker, der bliver påvirket af alkoholens dårlige sider.

Det er et alarmerende tal, og det er endnu mere alarmerende, når vi kigger på ungetallene, for som indenrigs- og sundhedsministeren redogjorde for, står vi med et problem, der vokser voldsomt og vokser voldsomt hurtigt. Det er meget bekymrende med forskydningen ned i den helt unge alder, hvor børn stadig skal udvikle sig, og hvor det har en række udviklingskonsekvenser ud over alle de andre nævnte konsekvenser.

Jeg er også enig i, at der selvfølgelig påhviler forældre et ansvar for at tage den her debat, men vil de også tage den så fornuftigt, at unge synes, de voksne lyder så sandsynlige, at de er værd at lytte til i den debat? Jeg vil godt advare mod forestillingen om, at man sådan med straf og hævet stemme, tror jeg, der blev sagt på et tidspunkt, klarer det her problem. Det tror jeg ikke. Jeg tror, det kræver meget omsorg; jeg tror, det kræver meget kærlighed, og jeg tror, det kræver ekstremt meget tillid, som er etableret, inden man står midt i problemerne.

Jeg er også enig i, at skolerne har et ansvar, og at det er vigtigt at diskutere det, ikke sådan skematisk på en gammelrussisk facon, men lige præcis ved, at man tager de her temaer op, når de unge er interesseret på grund af begivenheder fra det virkelige liv.

Og så synes jeg selvfølgelig, at samfundet har et ansvar. Jeg noterede med megen glæde, at fru Else Theill Sørensen pegede på, at denne debat jo ikke er fri af de sociale forhold, vi i øvrigt lever under. Det rammer jo ikke helt tilfældigt – med de undtagelser, der bekræfter reglen.

Kl. 11.50

Vi taler altså om et problem, der i den grad har social slagside, hvor ophobningen af dårlige levekår blandt dem, der i øvrigt har dårlige liv i form af dårlig økonomi, dårlige boligforhold osv., betyder, at det også er dem, der rammes hårdest af det her problem. Jeg synes, at det var fornemt at få den påpegning, og jeg er helt enig.

Det er også derfor, at jeg må sige, at jeg er dybt bekymret over regeringspartiernes generelle tilgang til det her problem. Jeg synes i den grad, at regeringen mangler langsigtede strategier. Jeg har før sagt, at jeg synes, ordet langsigtet desværre er fraværende i regeringens ordførerråd. Præcis på det her område er det vigtigt både at være langsigtet og præcis, f.eks. så præcis, som fru Else Theill Sørensen var i forhold til den sociale vinkling af det, vi står med.

Så er det vel også vigtigt at erkende, at det samfundsproblem, vi står med, koster milliarder af kroner, et tocifret milliardbeløb. Det betyder, at indsatsen i forhold til forebyggelse, i forhold til sikkerhed for ambulans behandling, i forhold til sikkerhed, i forhold til døgnbehandling, i forhold til oplysning, oplysning og atter oplysning er helt ude af trit med den samfundsmæssige pris, vi betaler.

Det er jo ganske interessant at diskutere det på dagen, hvor jeg forstår at skattelettelser bliver offentliggjort af regeringen, at vi igen skærer

nogle skiver af det fællesskab, der ville være i stand til at gå ud og forme en samfundsmæssig indsats. De penge forsvinder i stigende grad. Det betyder, at ud over sådan besværgelser er summen af diskussionen i dag, at regeringspartierne sammen med Dansk Folkeparti åbner op for at liberalisere på reklameområdet samt sænker afgifterne og dermed forstørrer problemet.

Samtidig er man i stigende grad i færd med at afvikle den mulige offentlige indsats på det her område, og derfor tror jeg ikke, at man behøver at være profet for at forudsige, at de problemer, vi står med, desværre vil være stigende i de kommende år.

Det problem, der allerede i dag er kæmpestort og alarmerende, vil desværre være endnu større, når vi diskuterer det næste gang, fordi der ikke er viljen til at tage de fundamentale opgør, hvis man skal formulere en politik, der i virkelighedens verden også er understøttet af en samfundsmæssig indsats i forhold til familier og skoler.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Kim Sejr som ordfører.

Kim Sejr (RV):

På en måde er det meget forfriskende, når man hører nogle af regeringens ministre på sådan lidt hanbavianagtig måde udtale sig om, at nu skal der sættes ind mod slaphed og inkonsekvens i det danske samfund og mod den måde, tingene fungerer på, eller rettere sagt den måde, som tingene ikke fungerer på.

Derfor er det selvfølgelig også forfriskende i dag at høre, at der konsekvent vil blive sat ind over for f.eks. de butikker, som ikke opfører sig ordentligt, og over for de udsænkingssteder, som ikke opfører sig ordentligt. Jeg imødeser, at man konsekvent og skånselsløst sætter ind over for dem, så de kan lære, hvad konsekvens er.

Det er jo sådan lidt paradoksalt, at vi har et velfærdssamfund og er blevet rigere og rigere og har fået mere frihed, men samtidig også har fået mere frihed til misbrug, herunder misbrug af alkohol. Man kunne jo også vende det om og sige: Helt ærligt, hvorfor kan vi ikke lade de unge mere sig, sådan var vi jo også, dengang vi var unge?

Men man kan jo altså godt være lidt betænkelig ved, at ganske unge på bare 13-14 år helt sandsynligt går lettere eller svært beruset til fest i ungdomsklubben og måske senere segner om i en hæk eller på en græsplæne. Det har jeg da i

hvert fald oplevet. Og det er værre end for årtier tilbage. I dag kan vi se, at vi har et meget højt forbrug af alkohol hos børn helt ned til 12-13-års-alderen, og undersøgelser har vist, at blandt elever i 9. klasse var der hele 17 pct., der måtte betegnes som storforbrugere af alkohol. Det er alt for meget.

Den største indsats må naturligvis ligge i, at vi tager bedre vare om vores unge, og det er først og fremmest os forældre, der må det, for det er os, der har ansvaret for opdragelsen. Når alkohol kan gå hen og blive et problem for unge, der stadig væk bor hjemme hos deres forældre, så har vi svigtet de unge, og det at vi giver de unge frihed og selvstændighed fritager altså ikke os forældre for at tage ansvar og drage omsorg.

Kl. 11.55

Skolen er et vigtigt sted at starte en forebyggende indsats, for det er her, de unge bruger en stor del af deres tid, har voksenkontakter og er sammen med deres kammerater. Folkeskolen lægger jo netop op til et øget samarbejde mellem skole og forældre. Her er der i hvert fald et område, hvor jeg mener, at indenrigs- og sundhedsministeren, undervisningsministeren og socialministeren har mange muligheder for at gå ind med en indsats, både når det drejer sig om folkeskoler, efterskoler, gymnasier, ungdomsskoler og erhvervsskoler m.v., med en opfordring til, at der indføres en alkoholpolitik på de områder.

Lige så vel som man i erhvervslivet opfordrer til en alkoholpolitik, lige så vel bør hver enkelt skole i de principper, som skolens ledelse og skolebestyrelsen laver, have en alkoholpolitik. I virksomhedsplanen for skolen bør det kunne indgå, at skolerne skal inddrages aktivt på den måde.

Det er nemlig sådan, at de unges øgede og skadelige alkoholforbrug ikke kun er samfundets skyld. Det er forældrene, der har et ansvar, og derfor er det forældrene, der har ansvaret for at rette op på situationen i samarbejde med bl.a. skolen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke Kristeligt Folkeparti for at have rejst forespørgslen.

Når man ser på den politik, som regeringen og Dansk Folkeparti fører, kan man godt se, at der er grund til at blive noget foruroliget over,

hvad der kan ske med alkoholforbruget. Når man på den ene side skærer ned på den brede sociale indsats, skærer ned på behandlingsindsatsen via nedskæringer i amter og kommuner, og når man samtidig åbner for reklamer for alkohol i TV 2, er der udsigt til, at forbruget vil stige yderligere.

Når det så er sagt, vil jeg gerne sige, som vi også var inde på under debatten, at generelt er de unge i Danmark altså meget fornuftige og ansvarsbevidste. Jeg synes, at der er god grund til at rose de mange unge i Danmark. Som man tydeligt har kunnet høre flere gange under debatten, er det jo de ældres privilegium at kunne skælde lidt ud på de unge og fordømme deres umoralske opførsel. Jeg tror ikke, at man kan finde et eneste tidspunkt i historien, hvor de ældre generationer ikke har ment, at de unge opførte sig umoralsk og var på vej i fordærv, og at den nye unge generation var værre end alle tidligere unge generationer. Det skal vi altså passe lidt på med, for det kan nemt føre til, at vi ikke får et korrekt billede af, hvordan virkeligheden ser ud.

Som nogle var inde på i debatten, er det bedste nok, hvis man gerne vil lære de unge at have en fornuftig omgang med alkohol, at vi selv foregår dem med et godt eksempel. Så længe de voksne generationer ikke helt altid er i stand til at opføre sig fornuftigt, er det svært at forlange, at de unge skal gøre det.

Det, der er afgørende for at forhindre det, som alle er bange for, nemlig at nogle kommer ud i misbrug, er den sociale indsats. Som De Konservatives ordfører måske lidt overraskende var inde på, er der jo en social sammenhæng. I og med at de sociale problemer vokser i denne tid, at arbejdsløsheden stiger, så øges også risikoen for, at nogle ender i misbrugsproblemer, og derfor er der behov for en øget social indsats; ikke kun rettet mod dem, der er kommet ud i misbrug, men i høj grad for at forhindre, at nogen kommer i misbrug.

Det handler om at sørge for, at der først og fremmest er nogle gode daginstitutioner. Så i stedet for at skære ned på daginstitutionerne, ved at man skærer ned over for amter og kommuner, i stedet for at begynde at ville åbne for profitbørnehaver, hvor det, der er afgørende, er, at man kan tjene penge på det, så vi får en opdeling mellem de rige og de fattige børn, er der behov for at have nogle gode børnehaver og vuggestuer, hvilket vi jo også har i stort omfang i dag.

Der er behov for at have et godt beboersocialt arbejde i boligområderne, så man kan tage hånd om de sociale problemer, før de vokser sig store. Der er brug for, at vi har nogle gode og spændende fritidsmuligheder for børn og unge, i stedet for at der bliver skåret ned på fritidsaktiviteterne. Og så er der behov for, at de, der kommer ud i misbrug, med det samme kan få relevante behandlingstilbud.

Kl. 12.00

Jeg må sige, at jeg synes altså, det er svært at se sammenhængen mellem de pæne ord, der er blevet sagt fra ordførerne for regeringen og for Dansk Folkeparti i dag, og så det, at man samtidig skærer ned på det sociale arbejde, og at man åbner for alkoholreklamer.

Jeg kan ikke se andet formål med at åbne for alkoholreklamer i TV 2, end at man gerne vil have, at det skal kunne betale sig for nogen at købe TV 2, så man kan få nogle penge i statskassen til at betale for skattelettelserne til erhvervslivet og de rigeste. Det åbner for den branche, som pusher alkohol til de helt unge, at de f.eks., som vi ser med Ekstra Bladets glimrende eksempel med kløvedukke-kampagnen, kan finde på at lave en kampagne, som får de unge til at købe meget mere af alkoholsodavandene.

Her er der faktisk brug for ikke reklamer, men oplysningsvirksomhed i stedet, for jeg mener faktisk, det er meget vigtigt at skelne mellem reklamer og oplysningsvirksomhed.

Så skal jeg til sidst sige om forslaget til vedtagelse, at Enhedslisten ikke vil deltage i de ældres moralske fordømmelse af vor tids ungdom. Derfor kan vi ikke stemme for det forslag til vedtagelse, der ligger. På den anden side støtter vi jo, at der kommer en større viden, og at den forebyggende indsats styrkes, så derfor vil vi heller ikke stemme imod vedtagelsen, men undlade at stemme.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er simpelt hen for meget at høre på Enhedslistens prædiken heroppefra. Det er simpelt hen utroligt, at man kan blive ved. Det her er et ordentligt og redeligt forslag til vedtagelse om seks punkter, og så får vi draget alverdens ting ind her.

Vi får simpelt hen tordenvejret ned over os. Det er ikke til at holde ud at høre på. Det er, som om alt, hvad vi gør i dag med dette forslag til vedtagelse, er forfæjlet politik, og det vil vi i Dansk

Folkeparti overhovedet ikke være med til at høre på.

Jeg synes, det er skrap, at man står fra Enhedslistens side her og prædiker om sociale nedskæringer, forfæjlede ord om alt det her, vi har drøftet i dag. Jeg synes, det hører hjemme i et andet forum.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er muligt, det er ubehageligt at skulle høre sandheden om éns egen politik. Det er muligt, man synes, det ikke hører hjemme i Folketinget at diskutere regeringens og Dansk Folkepartis politik, men det vil vi altså ikke desto mindre fortsætte med fra Enhedslistens side.

Vi mener faktisk, at det sociale arbejde hænger utrolig meget sammen med alkoholpolitikken, at man ikke kan diskutere de to ting løstrevet fra hinanden. Selv nok så mange oplysningskampagner, nok så meget undervisning i skolerne hjælper ikke på at forhindre misbrug, hvis der samtidig bliver skåret på den sociale indsats. Tingene hænger altså sammen ude i den virkelige verden, også selv om det gør ondt at høre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg regner med, vi gør debatten færdig, og at der bliver afstemning efterfølgende. Der er jo faktisk frokostpause nu, men vi prøver, om vi ikke kan få debatten gjort færdig og få medlemmerne kaldt ned til afstemning, selv om tiden måske kommer til at skride lidt.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Enhedslisten roser de unge. Alle andre, der har været oppe på den her talerstol i dag, prøver på at fortælle, hvordan alkoholpolitikken ikke virker i Danmark. Der er flere og flere unge, der drikker.

Jeg synes, Enhedslisten skulle forholde sig til det, i stedet for at blive ved med at snakke om social dårlig adfærd fra nogle partiers side her i Folketinget.

Vi har gjort så meget, i hvert fald også fra Dansk Folkepartis side, for at prøve at tage hånd om velfærdspolitikken, prøve at tage hånd om de svage og de ældre her fra Folketingets talerstol.

Det her er utopi at komme med sådanne påstande fra Enhedslistens side, og det bliver de sidste ord her fra Dansk Folkeparti i denne sag:

Jeg tager skarp afstand fra mange af de ting, Enhedslisten her har været oppe på påpege.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er da fint, at Dansk Folkeparti fra Folketingets talerstol taler pænt om, at der skal gøres en social indsats for både børn og unge og ældre, men det hjælper jo ikke meget, for når man sidder ved stemmeknapperne, gør man det modsatte, både i Folketinget og ude i kommunerne.

I tre fjerdedele af de kommuner, hvor Dansk Folkeparti sidder i kommunalbestyrelserne har man været med til at skære ned på velfærdsområderne. Så hjælper det altså ikke meget, at man står og siger det modsatte fra talerstolen. Det, der er det afgørende, er, hvad man gør i praksis.

Så vil jeg gerne gentage, hvad jeg også sagde i mit ordførerindlæg, at Enhedslisten selvfølgelig er bekymret over, at nogle unge kommer ud i misbrug. Det mener vi der skal gøres en indsats imod. Det var også det, jeg prøvede at sige. Vi er også bekymrede over den voldsomme markedsføring af alkohol og især de nye alkoholsodavand, der kan føre til, at det kan blive sværere at se, hvor meget man egentlig drikker.

Kl. 12.05

Men vi mener, det er vigtigt også at sige til de mange unge, der er fornuftige og ansvarsbevidste, at de skal lære at skelne mellem, hvad der er et fornuftigt forbrug, som alle de voksne jo også har, og så, hvad der er et misbrug, for det er dér, vi mener, det er væsentligt at sætte ind.

Derfor er det da vigtigt, at man ude på skolerne tager debatten osv. Men det, der er det afgørende for at forhindre, at nogen kommer ud i misbrug, er i høj grad den sociale indsats, og dér mangler der altså noget fra Dansk Folkeparti og fra regeringen.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg skal gøre det meget kort. Jeg vil bare benytte lejligheden til at takke dem, som takkes bør: Kristeligt Folkeparti for at have rejst denne debat og ikke mindst fru Birthe Skaarup for her til sidst at korrekte Enhedslistens ordfører. Jeg deler fuldt ud alt det, der blev sagt.

Jeg synes, at det på det seneste har været en lidt mærkelig debat. Men når man lige renser det fra, så har jeg oplevelsen af, at resten af Folketinget har haft en god debat om nogle væsentlige alkoholpolitiske spørgsmål.

Jeg er meget glad for den vedtagelse, der er lagt op til her, som betyder, at vi kan vende tilbage straks i det nye folketingsår på et yderligere styrket, oplyst grundlag.

Tove Videbæk (KRF):

Jeg vil gerne sige tak for en rigtig god og til tider engageret debat både til ministrene for deres svar og også til de enkelte ordførere.

Alle er vi jo enige om, at vi har et problem her, og at vi har nogle kæmpe udfordringer både som samfund, skoler, foreninger, forældre. Vi har så hver især lidt forskellige vægtninger af de forskellige problemområder. Der er også områder, som vi slet ikke har taget med i vores forslag i dag, fordi det går for vidt at tage det hele med på en gang.

Der er også blevet fokuseret lidt på, at det især er børnene og de unge, vi taler om i dag, og det er det, men hr. Villy Søvnald har da ret i, at problemet ikke kun drejer sig om, at børn og de unge har et for stort forbrug, for det er der jo også voksne, der har.

De voksne har i øvrigt et kæmpe ansvar, og der vil jeg godt lige sige noget til fru Line Barfod også, for jeg føler ikke, at vi har punktet de unge her i dag. Vi har ikke talt ned til dem. Vi har tværtimod spurgt: Hvad kan vi dog gøre for at hjælpe i denne situation og hjælpe dem med at få nedsat deres forbrug? Vi har sådan set ikke kritiseret de unge som sådan, men mere forældre- og voksengenerationen for, hvad den gør.

Derfor vil jeg da også gerne understrege, at det er forældrene, der skal tage et ansvar, for vi ved, at forældre har stor indflydelse på børns normer og vaner. Hvis forældre er omsorgsfulde og har god kontakt til deres børn, så giver det en mindre risiko for et højt forbrug af alkohol.

Undersøgelser viser da også, at børn med god kontakt til deres forældre generelt drikker mindre. Vi ved, at børn lærer af forældrenes egne alkoholvaner, og vi ved, at børn, hvis forældre klart markerer normer, drikker mindre. Vi ved, at børn, der ikke får tilbudt alkohol i hjemmet, drikker mindre også uden for hjemmet.

Der er undersøgelser, der tyder på, at det er forældrene, der lærer børnene at drikke, så derfor er det forældre- og voksengenerationen, vi egentlig punkter her, for de unge har jo i sig selv ikke nogen alkoholkultur, men de overtager forældregenerationens, fordi voksne er rollemønstre for dem.

Jeg ser meget frem til, at vi her i efteråret skal have en redegørelse om de her ting, om, hvilke

planer der kan ligge for fremtidige undersøgelser, og hvilke konklusioner regeringen vil drage.

Jeg tror, at vi vil få en rigtig god debat efterfølgende om planer, om konsekvenser, og om vi eventuelt her på stedet skal tage yderligere initiativer på området, for noget skal der gøres helt konkret, måske lovgivningsmæssigt, men i hvert fald ude i det praktiske liv med håndhævelse af lov vedrørende udskænkning, køb og salg og i skoler og foreninger. Der er behov for en konsekvent og helhedsorienteret alkoholpolitik og ikke mindst -praktik i Danmark, hvis man kan sige sådan. Vi har brug for en konsekvent alkoholpraktik også i Danmark.

Vi håber, at vi fra debatten her i dag tager de mange skrækkelige statistikker med os, tager alle alarmklokkerne med os, tager alle faresignalerne og alt andet, der er blevet sagt her i dag med os, sådan at vi vil være villige til daglig i vores partier, men også som forældre, i skolesituationer, i foreninger, hvor vi kommer, at være med at sætte et stempel og yde indflydelse, som vi nu kan på alle områder også i vores praktiske hverdagsliv i tråd med den gode og konstruktive debat, som vi har haft her i dag.

Tak for det.

Kl. 12.10

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 61 af Tove Videbæk (KRF), Eva Kjer Hansen (V), Poul Qvist Jørgensen (S), Birthe Skaarup (DF), Else Theill Sørensen (KF), Villy Søvnald (SF) og Kim Sejr (RV) (*se side 5410*) vedtoges med 103 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og KRF); 1 (EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.11

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 160: Forslag til lov om ændring af skattestyrelsesloven. (Bindende lignings svar fra kommunerne). Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand). (Fremsat 19/2 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling

Forhandling

Peter Christensen (V):

Klar besked har borgerne en forventning om altid at få, og det har de også krav på, når vi snakker skat.

Med det her lovforslag sikrer vi nu, at skatteyderne kan få et klart og bindende svar på deres spørgsmål. De kommunale ligningsmyndigheder skal fremover i højere grad være konsulenter end kontrollanter. Den rådgivning, man hidtil har kunnet hente på landets mange skattekontorer, vil fortsætte uændret, men nu vil man kunne få et bindende svar, et svar, som ikke senere kan ændres, heller ikke selv om skattemyndighederne har taget fejl, et svar, som gælder i 5 år, et svar, som ikke kan give overraskelser, et svar, man kan regne med.

Det er nyt, og det er en ny måde at se selve ligningsopgaven på. I stedet for at bruge kræfterne på at ligne, når skaden ofte er sket, vil ligningen foregå på samme tid, som konsulentbistanden gives. Skatteyderen spares for en ubehagelig overraskelse og det offentlige for ekstra administration, sagsanlæg og utilfredse kunder.

Det er der perspektiv i, så meget perspektiv, at jeg tror, ordningen vil blive udvidet efter søgperioden fra kun at omfatte person- og erhvervsskattes spørgsmål til også at omfatte selskaber. Når først skatteforvaltningerne har indstillet sig på den nye arbejdsform, vil det sandsynligvis være ganske oplagt at udvide den her service, en service, som vi i dag allerede kender fra Ligningsrådet, når det gælder de mere komplicerede skattes spørgsmål, men i modsætning til, hvad gælder for Ligningsrådet, skal svaret falde hurtigt og gerne inden for en måneds tid. Desuden skal prisen ikke være 1.800 kr., men i stedet 300 kr. for et spørgsmål.